А. Холиқов чизган расм.

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 38 (2329), 23 февраль, шанба, 1963 йил. Баҳоси 2 тийин.

БУГУН—СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ!

Яшасин енгилмас Қуролли Кучларимиз!

Бор бўлсин қўрқмас совет посбонлари!

СОВЕТ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ ЖАНГЧИЛАРИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Совет Қуролли Кучларининг солдатлари ва матросларини, сержантлари ва старшиналарини, офицерларини, генераллари ва адмиралларини, ҳозир запасда ва отставкада бўлган собиқ жангчиларни умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллиги билан самимий табриклайдилар.

Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш учун Коммунистик партия, улуғ Ленин тузган СССР Қуролли Кучлари Ватан олдидаги ўз бурчини шараф билан адо этдилар, чинакам қаҳрамонона йўлни босиб ўтдилар, ўз жанговар байроқларини сўнмас шаън-шавкат билан буркадилар ҳамда жонажон Ватан тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкам қўриқлаб турибдилар.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Армия ва Флот ажнабий интервенция ва ички контрреволюциянинг бирлашган кучларини тамомила ер билан яксон қилдилар, ёш Советлар Республикасининг озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб сақлаб қолдилар. Улуғ Ватан урушида немис-фашист босқинчиларнинг галалари Совет Қуролли Кучларининг қудратли зарбалари остида ҳалокатга учради. Ўз севикли Ватанини ҳимоя қилган, Европа ва Осиё халқларини фашистлар қуллигидан озод қилишда уларга қардошларча ёрдам берган совет халқининг ва совет халқи жангчиларининг жасорати кишилар қалбида абадий яшаяжак

Социалистик Ватанга садоқат билан хизмат қилаётганликлари, интернационал бурчларини фидокорлик билан ўтаётганликлари натижасида Совет Қуролли Кучлари халқимизнинг ва бутун прогрессив инсониятнинг умумий меҳр-муҳаббатига ва миннатдорчилигига сазовор бўлдилар.

Социалистик тузумнинг афзалликлари, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги, замонавий қудратли қурол-яроғлар, жангчиларнинг юксак даражадаги маҳорати ва сиёсий онглилиги, халқнинг уларга бўлган чексиз меҳр-муҳаббати ва мададкорлиги — СССР Қуролли Кучларининг қудратига асос бўлган мустаҳкам негиздир. Совет кишилари ўз армиясига оташин меҳр-муҳаббат туйғуларини изҳор қилмоқдалар, унинг шонли жанговар жасоратлари билан фахрланмоқдалар, Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун ўз жонини фидо қилган Совет Армияси қаҳрамон жангчиларининг хотирасини муқаддас билиб ҳурматламоқдалар. Ҳозир Қуролли Кучлар энг мукаммал қурол-яроғлар ва жанговар техника билан қуроллантирилган, ана шу қурол-яроғлар ва жанговар техника Ватанга, Коммунистик партияга ва ўз халқига чексиз садоқатли жангчиларнинг моҳир қўлларига бериб қўйилган.

Совет халқи ва унинг жангчилари Армия билан Флотнинг 45 йиллигини КПСС XXII съезди қарорларини — Коммунизм қуриш программасини амалга ошириш учун бутун халқ курашаётган вазиятда нишонламоқдалар. Ватанимизнинг экономикаси, фани, техникаси ва маданияти ғоят юксалмоқда. Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йиллик плани муваффақият билан бажарилмоқда. Қудратли социалистик ҳамдўстликнинг меҳнаткашлари Совет Иттифоқи билан биргаликда социализм ва коммунизм қуриш йўлидан шаҳдам қадам ташлаб бормоқдалар

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар, жаҳон урушининг олдини олиш учун, инсониятни агрессив урушлардан халос қилиш учун ҳормай-толмай курашмоқдалар. Ленин биз улуғ Лениннинг империализм бутун инсоният бошига жиддий хавф-хатар олиб келади, ҳали империализм мавжуд экан, империалистларнинг агрессив урушлар бошлаб юбориш хавфи сақланиб қолади, деган кўрсатмасини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Империализм кучлари ўзининг тарих томонидан ҳалокатга маҳкум этилганлигини ҳамда социализм мамлакатларининг қудрати тобора ўсиб бораётганлигини сезиб, халқаро вазиятни кескинлаштиришга интилмоқда, ўз разведкаларининг кирдикорларини авжига чиқармоқда, телбаларча иғвогарликлар қилмоқда ҳамда жаҳон термоядро урушининг бошланиб кетиш хавфини туғдирмоқда.

Мана шундай шароитда барча совет кишилари, Қуролли Кучларнинг жангчилари хушёрликни тинмай оширишлари ҳамда Совет давлатининг мудофаа қудрати ҳар қандай агрессорни кескин ва батамом тор-мор келтиришни таъминловчи даражада бўлиши учун ҳамма чораларни кўришлари керак.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, ССР Иттифоқи Министрлар Совети қаттиқ ишонч билдирадиларки, марксизм-ленинизмнинг буюк идеялари руҳида тарбияланган, Коммунистик партия атрофига маҳкам жипслашган Қуролли Кучларимизнинг шавкатли жангчилари коммунизм қураётган совет халқининг тинч меҳнатини бундан буён ҳам хушёрлик билан мустаҳкам қўриқлай берадилар.

Азиз ўртоқлар, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг шонли жангчилари! Куч ва ғайратингизни аямасдан ўз ҳарбий ва сиёсий билимларингизни такомиллаштира берингиз, ўзингизга ишониб топшириб қўйилган жанговар техника ва қуролни астойдил эгаллай берингиз, ҳарбий иш усталарининг сафларини кўпайтирингиз, интизомни, уюшқоқликни ва ҳарбий тартибни тинмай мустаҳкамлангиз!

Хушёрликни ва доимий жанговар тайёрликни бутун чоралар билан оширингиз, Ватан олдидаги ўз муқаддас бурчингизни партия ва халқнинг чақириғига, Совет ҳукуматининг буйруғига биноан шараф билан муносиб даражада адо этиш учун ҳамиша шай бўлиб турингиз!

Социализм мамлакатлари армияларининг жангчилари билан бузилмас қардошликни ва жанговар дўстликни муттасил мустаҳкамлангиз!

Яшасин ғалабалар шон-шуҳрати билан бурканган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

Яшасин коммунизм қураётган улуғ совет халқи!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СССР Мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

1963 йил 23 февраль № 26 Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг жангчилари Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллигини байрам қилмоқдалар.

Совет Қуролли Кучларининг қирқ беш йиллиги КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, етти йиллик планни бажариш, экономика ва маданиятни янада ривожлантириш учун курашда совет халқи жуда катта ғалабалар қозонаётган вазиятда нишонланмоқда. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларига мувофиқ халқ хўжалигига партия раҳбарлиги қайта қурилаётганлиги саноат ва қишлоқ хўжалигини янада зўр куч билан юксалтиришга, халқ оммасидаги битмас-туганмас ижодкорликнинг тағин ҳам кенг намоён бўлишига ёрдам беради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати янги жаҳон урушининг олдини олмоқ, ер юзида тинчликни мустаҳкамламоқ учун қатъият билан ва оғишмай кураш олиб бормоқдалар Социализм ва тинчлик кучлари империалист агрессорларни жиловлашга қодир. Лекин шу нарсани ҳисобга олмаслик мумкин эмаски, реакция ва уруш кучлари жаҳон термоядро урушини бошлаб юбориш ҳақида телбаларча тузилган планларидан воз кечганлари йўқ. Шу сабабли Коммунистик партия бундан буён ҳам юксак даражада ҳушёр бўлиб туришни, Совет Иттифоқининг мудофаа қобилиятини зўр бериб мустаҳкамлашни, Армия ва Флотнинг жанговар тайёрлигини тинмай оширишни талаб қилади.

Партия, улуғ Ленин барпо қилган ва вояга етказган Совет Қуролли Кучлари Ватанимиз тарихига кўпгина ажойиб саҳифалар ёзганлар. Улар шиддатли жангларда сон-саноқсиз душманларни тор-мор келтирдилар. Ҳозирги вақтда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти энг қудратли ва мукаммал жанговар воситалар билан таъминланган ва коммунистик қурилишнинг сергак посбони бўлиб турибди, уларнинг шахсий состави коммунизм ишига фидокорона содиқ, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагида маҳкам жипслашгандир. Бизнинг Қуролли Кучларимиз енгилмас жанговар қувватга эга бўлганлиги туфайли тинчликни сақлашнинг, империалист агрессорларни жиловлашнинг энг муҳим факторларидан бири бўлиб, тинчликсевар халқлар хавфсизлигининг таянчидирлар.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина, офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар! Сизларни Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллиги билан қутлайман. Қўшинларнинг хушёрлигини ва жанговар тайёрлигини ҳамиша оширингиз, ўзларингизнинг сиёсий билимларингизни ва ҳарбий маҳоратингизни зўр бериб такомиллаштирингиз, янги ҳарбий техникани ва қуролни қунт билан эгаллангиз, коммунизм қурувчисининг аҳлоқ кодекси, ҳарбий қасам ва уставларнинг талабларига қаттиқ риоя қилингиз, интизомни ва уюшқоқликни бутун чоралар билан мустаҳкамлангиз! Ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга ҳамиша шай бўлиб турингиз!

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллигини нишонлаш юзасидан **буюраман:**

Бугун, 23 февралда Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек қаҳрамон шаҳарларда тўплардан бир йўла қирқ беш марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг қирқ беш йиллиги!

Улуғ совет халқига ва унинг шавкатли Қуролли Кучларига шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин совет халқи эришган ҳамма ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Ленин барпо қилган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР Мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

ТИНЧЛИК ПОСБОНИ

Мен совет солдати,
Муқаддас бурчим
Ғалаба байроғин
Зарҳалида бор.
Юракда жанговар,
Буюк йилларнинг,
Кураш, енгишларнинг
Нури жилвакор.

Совет солдатининг юрагидан чиққан бу сўзлар қасамёддай жаранглайди. Дарҳақиқат, буюк социалистик давлатимизнинг ғалабаларини кўз қорачиғидай асраш Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жангчиларининг муқаддас бурчи. Шонли қўшинимиз тарихи бу бурчнинг шараф билан адо этилаётганлигини яққол тасдиқлаб турибди.

Бугун ана шу Қуролли Кучларимизнинг ташкил топганига 45 йил бўлди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари зийрак совет посбонларини улуғ айём билан қизғин табриклайдилар.

1917 йилда ғалаба қозонган Улуғ Октябрь социалистик революцияси империалистларни қаттиқ талвасага солиб қўйди. Янги социалистик тузум тантаналаридан ўтакаси ёрилган эксплуататорлар дунёси ёш Советлар диёрига хуруж қила бошлади, уни бўғиб ташлашга жон-жаҳди билан ёпишди. Революция хавф остида қолди. Советлар республикасини ички ва ташқи душманлардан ҳимоя этиш учун Ишчи-Деҳқон Қизил Армияси тузилди. Унинг босиб ўтган жанговар йўли қаҳрамонлик, шон-шараф билан қоплангандир.

Қизил Армия ўзи ташкил топган дастлабки кунлардан бошлабоқ революция душманларига қақшатғич зарбалар берди. Бунга граждан уруши жангоҳларидаги мислсиз қаҳрамонликларимизни мисол қилиб келтириш мумкин. 14 империалистик давлатнинг тиш-тирноғигача қуролланган қўшинлари мамлакатимизнинг турли жойларида уруш оловини алангалатиб юборди. Совет давлатининг эндигина вужудга келган Қуролли Кучлари душманга қарши шиддатли жангларга кирди ва Октябрь ғалабаларини ҳамладан омон сақлаб қолди.

У вақтда Қизил Армия ҳали ўтда тобланмаган эди. Совет диёрининг ёш посбонлари Улуғ Октябрь иши, халқ иши учун мардларча жанг қилдилар. Улар ўз халқларининг озодлиги, Совет давлатининг тақдири учун жон фидо қилаётганликларини яхши билар эдилар. Шунинг учун ҳам уларга зафар ёр бўлди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ишчи-Деҳқон Қизил Армиясининг жанговарлик салоҳиятини ошириш, совет мудофаасини мустаҳкамлаш чораларини кўрдилар. Табиий, капиталистик қуршовда бўлган давлатимиз ўзини чиниқтирмай яшайолмас эди. Тажрибали командирлар етишди, жанговар ҳарбий техника вужудга келди, қўшин сафлари мустаҳкамланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Қуролли кучларимиз энг қаттиқ, энг кучли синовдан ўтди. Европадаги бир қанча давлатларни забт этиб, кўп йиллик уруш тажрибасини орттирган немис-фашист армияси мамлакатимизга қўққисдан бостириб кириб, оғир ва қонли урушни бошлаб юборганида, армиямиз ёвуз душманга қарши курашга отланди. У гитлерчи галаларнинг қонли йўлини тўсиб, уларни сувда, ҳавода, ерда уриб хонисор қилди, фашизм ўлатини совет тупроғидан супуриб ташлаб, Европа халқларини асоратдан қутқазди. Бу Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг башарият олдидаги буюк тарихий хизматидир.

Улуғ Ватан уруши йилларида гитлерчиларнинг шўрини қуритган Қуролли Кучларимиз хизматига юксак баҳо берилди. 7 миллиондан ортиқ жангчимиз СССР орден ва медаллари билан тақдирланди. 11 мингдан ортиқ жангчимиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди. Мукофотланган қаҳрамонлар орасида ўзбек халқининг баҳодир фарзандлари ҳам кўпдир.

Бизнинг мамлакатимиз — тинчлик мамлакати, армиямиз — тинчлик посбони. Совет Иттифоқи яроғ-аслаҳасиз дунё ва турмуш бўлиши учун, урушга қарши, тинчликни доим ёқлаб келмоқда. Лекин империалистлар қуролсизланишга тиш-тирноқлари билан қаршилик кўрсатмоқдалар, ҳарбий блоклар тузиб, уруш васвасасини авж олдирмоқдалар, озодлик учун курашаётган мустамлака халқлари бўйнига янги сиртмоқ ташлашга уринмоқдалар. Қора кучлар Совет Иттифоқининг, шунингдек халқ демократияси мамлакатларининг тинч ижодий меҳнатда қўлга киритаётган муваффақиятларидан чўчимоқдалар, халқлар осойишталиги ва тинч-тотувлигига рахна солмоқдалар, атом қуроллари синовларини ўтказиб, ғаломислик қилмоқдалар. Бироқ, улар яхши билиб қўйсинларки, дунёда тинчликпарвар кишилар иродасини букаоладиган куч йўқ.

Империалистларнинг найранглари, жаҳонни янги уруш гирдобига тортиш ниятлари халқимизга яхши аён. Шунинг учун ҳам совет халқи она-Ватаннинг соқчиси, қароғи бўлиб туришни, уни метин қалъага айлантиришни ўзининг муқаддас бурчи деб билади. Шунинг учун ҳам Қуролли Кучларимиз замонавий ҳарбий техника билан қуроллантирилмоқда.

Биз энди энг мукаммал қўшинга ва қуролга эгамиз. Ракета қўшинларининг борлиги бунинг бир исботидир. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бу қўшинлар зиммасидаги вазифаларни уқтириб деган эдики, ракета қўшинларининг зиммасидаги, айниқса турли узоқ масофаларга отиладиган баллистик ракеталарга, техника ракеталаридан тортиб қитъалараро ракеталарга қадар хизмат қилаётган қўшинлар зиммасидаги масъулият ҳозирги вақтда айниқса катта. Уларнинг жанговар тайёргарлиги ва чиниққанлиги юксак даражада бўлиши лозим, чунки жуда кўп нарса ракета қўшинларига боғлиқ. Уларнинг қақшатғич қуввати шундаки, улар биринчи навбатда ҳар қандай потенциал агрессорни бизга ва иттифоқчиларимизга ҳужум қилишдан тийиб турадилар. Бу қўшинларнинг жавоб зарбаси бериш қобилияти шундай кучлидирки, агар агрессор ҳар нучук ақлдан озиб янги уруш бошлашга журъат қилса, бу куч шу агрессорни муқаррар жазолайдиган кучдир.

Шонли 45 йиллигини байрам қилаётган қаҳрамон Қуролли Кучларимиз ҳозир ҳар қачонгидан ҳам қудратли ва мустаҳкам. Биз уни ҳақли равишда она-Ватанимиз чегараларининг дахлсизлиги ва хавфсизлигини сергаклик билан қўриқлаб турувчи энг ишончли посбонимиз деймиз. Бу посбон бор экан, совет халқини ҳеч қандай куч коммунизм йўлидан қайтаролмайди.

КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИЛАРИ МЕҲНАТИНИНГ СОДИҚ ПОСБОНИ

Мамлакат Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллигини кенг нишонламоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Москва Советининг партия ва жамоат ташкилотлари, Армия ва Флот вакиллари билан биргаликда 22 февралда Кремлдаги Съездлар саройида ўтказган тантанали мажлиси умумхалқ байрамида марказий воқеа бўлди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари президиумга чиққанларида, залда гулдурос қарсаклар янграб кетди. Совет Иттифоқи маршаллари, пойтахтдаги партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, ҳарбий техниканинг ижодкорлари бўлган атоқли конструкторлар ҳам президиумдан жой олдилар.

СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский «45 йил социалистик Ватан посбонлигида» деган темада доклад қилди. (ТАСС).

(Тантанали йиғилиш ҳақидаги батафсил ҳисобот «Тошкент ҳақиқати»нинг келгуси сонида берилади).

* * *

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллигини кенг нишонламоқдалар.

22 февралда Навоий номидаги Ўзбек давлат опера ва балет театрида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг партия, жамоат ташкилотлари ва ҳарбий қисмлар вакиллари билан биргаликда шу улуғ байрам шарафига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари С. М. Веселов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Р. Қурбонов, Н. В. Мартинов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, И. И. Федюнинский, Н. Ж. Худайбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Қ. Муртазоев, И. М. Нажесткин, Г. Ф. Наймушин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Н. Г. Лящченко, Ҳарбий кенгаш аъзоси — Туркистон ҳарбий округи Сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант Н. С. Демин, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, Совет Армиясининг генераллари ва офицерлари ўтирибдилар.

Мажлисни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев очди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг содиқ ленинчи, тинчлик ва халқлар бахт-саодати учун ҳормас курашчи Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги Марказий Комитети Президиуми мажлиснинг фахрий президиумига баланд руҳ билан сайланди.

Бу ерда ҳозир бўлганларнинг қарсаклари остида туркистонлик жангчиларнинг ғалабалар шуҳрати билан буркалган жанговар байроқларини залга олиб кирадилар.

Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали И. И. Федюнинский Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 45 йиллиги тўғрисида доклад қилди. СССР Қуролли Кучлари, деди докладчи, социалистик Ватаннинг кўп сонли душманларига қарши олиб борилган шиддатли жангларда ўз байроқларини сўнмас шуҳрат билан қоплади лар. Улуғ Ленин, Коммунистик партия барпо қилган ва тарбиялаган Совет Қуролли Кучлари Улуғ Октябрь ғалабаларининг, Ватанимиз озодлиги ва мустақиллигининг сергак посбони бўлиб турибди.

Мажлис қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга ёзилган мактубни гулдурос қарсаклар билан қабул қилдилар.

Туркистон ҳарбий округининг ашула ва рақс ансамбли ҳамда Ўзбекистон санъат усталари мажлис қатнашчилари учун концерт қўйиб бердилар. (ЎзТАГ).

Тошкент саноат область партия комитетида

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари муҳокама қилинаётган вақтда Тошкент экскаватор заводи инженер-техник ходимлари ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Конструкцияни такомиллаштириш, илғор техника ва технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш ҳисобига ҳар бир инженер ва техникнинг экскаватор узель ва деталларини тайёрлаш бўйича меҳнат сарфини камида 30 минутга камайтириш учун ҳисса қўшишига эришишга қарор қилинди.

Бу ташаббусни корхонанинг барча коллективи қўллаб-қувватлади. Экскаватор тайёрлаш учун меҳнат сарфини 110 соатга камайтириш ҳақида мажбурият қабул қилинди. Завод раҳбарлиги, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу ҳаракатни қўллаб-қувватладилар ва унга бошчилик қилдилар. Бу хайрли ташаббусга ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини кенг жалб қилдилар.

Тошкент саноат область партия комитетининг бюроси Тошкент экскаватор заводи коллективининг қимматли ташаббусини маъқуллади. Область партия комитети бюроси шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига экскаватор заводи ходимларининг ташаббусини қўллаб-қувватлаш ва барча саноат корхоналарида кенг ёйиш, ишлаб чиқаришдаги барча янгилик ва илғор усулларни ўз вақтида ҳамда моҳирлик билан жорий қилиш, саноат ходимларнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб, авж олаётган ижодий фикр ва юксак меҳнат кўтаринкилигини етти йиллик план топшириқларини муваффақиятли амалга оширишга сафарбар этиш вазифасини юклади.

Н. С. Хрушчев Финляндия бош министри Ахти Карьялайнен билан суҳбатлашди

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 22 февралда Кремлда Финляндия бош министри Ахти Карьялайнен билан суҳбатлашди. Финляндиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Йорма Й. Ванамо Финляндия ҳукумати бошлиғи билан бирга эди.

Суҳбатда совет томонидан СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Совет Иттифоқининг Финляндиядаги элчиси А. В. Захаров иштирок этдилар.

Самимий вазиятда ўтган суҳбатда ҳозирги халқаро аҳвол масалалари, шунингдек Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги дўстлик муносабатларини янада ривожлантириш ва кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди. Тилга олинган масалаларни муҳокама қилиш ошкоралик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди .(ТАСС).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети янги Сирдарё области тузилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Сирдарё области бўйича ташкилот бюросини тасдиқлади. Ўртоқ Н. Маҳмудов бюро раиси, ўртоқ П. И. Соколов раиснинг ўринбосари, А. И. Руцкий, Е. Т. Тасанбоев, Д. К. Терситский ўртоқлар бюро аъзолари қилиб тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё область Советига сайловлар ўтказилганига қадар меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё область Советининг ижроия комитетини қуйидаги составда тасдиқлади:

Ижроия комитет раиси ўртоқ Е. Т. Тасанбоев.

Ижроия комитет раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ А. И. Руцкий.

Ижроия комитет секретари ўртоқ Ғ. Бердиназаров.

Ижроия комитет аъзолари Н. Маҳмудов, А. Исабоев ўртоқлар.

Сайловчилар билан учрашув

Олтиариқ сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари республика давлат ҳокимияти олий органининг депутатлигига шу округдан номзод бўлган Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ёдгор Содиқовна Насриддинова** билан учрашдилар.

Олтиариқ ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари Т. Охунов йиғилишни очиб, ишончли вакил — Бурбалик қишлоқ Советининг раиси Н. Маматқуловага сўз беради. Н. Маматқулова депутатликка номзод Ё. С. Насриддинованинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида гапириб берди.

XXII партсъезд номидаги колхоз раиси К. Файзиматов, 1-мактаб ўқитувчиси А. А. Ризаев, «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи К. Охунчаев ва бошқалар сўзга чиқиб, қишлоқ меҳнаткашлари республика Олий Советига ва меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советларига сайловларга тайёргарликни меҳнат ғайрати ва сиёсий активликни ғоят юксалтирган вазиятда ўтказаётганликлари ҳақида гапирдилар. Нотиқлар ҳамма сайловчиларни 3 мартда коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун, шу жумладан партия ва халқнинг содиқ фарзанди Ё. С. Насриддинова учун овоз беришга чақирдилар.

Ё. С. Насриддинова ўзига кўрсатилган ишонч учун сайловчиларга қизғин ташаккур айтиб, бутун кучимни ва билимимни халқ хизматига, коммунизм қуриш улуғ ишига сарфлайман, деб ваъда берди. (ЎзТАГ).

КОММУНИЗМНИНГ ШОНЛИ ҚЎРИҚЧИЛАРИ

★ ★   ★ ★   ★ ★

ВАТАНИМИЗНИНГ ШОН-ШУҲРАТИ

Н. Г. ЛЯШЧЕНКО

генерал-полковник, Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари

Бугун совет кишиларининг катта ва қувончли байрами. Мамлакатимиз ва бутун тараққийпарвар инсоният СССР Қуролли Кучларининг 45 йиллигини нишонламоқдалар.

Жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш учун Коммунистик партия ва унинг доҳийси улуғ Ленин томонидан тузилган Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти улкан ва шонли йўлни босиб ўтди. Армиямиз ва флотимиз Ватан душманларига қарши олиб борилган жуда кўп жангларда ўз қаҳрамон халқининг ишончи ва орзу-умидларини шараф билан оқлади.

1917 йилда фақат милтиқлар билангина қуролланган дастлабки қизил гвардиячи отрядлар қудратли, ҳарбий фаннинг ҳамма қоидаларига биноан юксак даражада уюшган ҳамда биринчи даражали жанговар техника билан қуролланган ҳозирги замон армиясига айлангунга қадар, штиклар ва пулемёт тачанкаларидан тортиб баллистик ҳамда глобал ракеталарга, товушдан тез учадиган самолётлар ва атом сув ости кемаларига қадар босиб ўтилган йўл — шонли Қуролли Кучларимизнинг ўсиш ва такомиллашиб бориш йўлидир.

Совет Армияси ва Флотининг бутун қаҳрамонона тарихи уларнинг халқ билан мустаҳкам боғланганлигининг ёрқин намунасидир. Қуролли Кучларимиз бутун куч-қудратининг асосий манбаи унинг халқ билан монолит бирлашганида, унга Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитетининг доимий раҳбарлик қилишидадир.

Бугунги қувончли ва тантанали байрам кунида жонажон армиямиз босиб ўтган жанговар йўлга беихтиёр назар ташлагинг келади.

Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунларни биз, кекса авлод кишилари яхши эслаймиз. У даврлар жуда ташвишли эди. Революция ағдариб ташлаган эксплуататор синфлар — помешчиклар ва капиталистлар ёш Совет республикасига қарши уруш бошлаш мақсадида чет эл капиталистлари билан бирлашдилар. Бизнинг ишчи-деҳқон ҳукуматимиз чиқарган тинчлик тўғрисидаги декретга қарши душманлар қонли интервенция ва уруш билан жавоб бердилар. Улар совет халқига қарши жуда катта куч тўплаб, бу кучни ишга солдилар. Бизнинг революциямизни бўғиб ташламоқчи бўлган, жаллод ролини ўйнаган АҚШ, Англия ва Франция банкирлари ва фабрикантларининг пули ҳисобига яхши қуролланган ва ўргатилган бир миллиондан ортиқ солдат ва офицер ана шу кучни ташкил қилган эди. 14 империалистик давлатнинг қўшинлари ҳамда оқгвардиячи армиялар Совет ҳокимиятини йўқ қилишга ва халқимизни яна қулликка солишга уриниб кўрди.

Баҳодир совет кишилари Улуғ Октябрь ютуқларини ҳимоя қилиш учун душманга қарши курашга отландилар. Ҳаммаёқ вайронага айланган, очлик ва қашшоқлик авж олган, урушдан тинка қуриган оғир бир шароитда чинакам халқчил янги қуролли кучларимиз — Қизил Армия ва Ҳарбий-Денгиз Флоти тузилди. Армия ва флотсиз Совет республикасини кўп сонли душманлардан ҳимоя қилиш мумкин эмас эди.

1918 йил 28 январда В. И. Ленин имзо чеккан, Халқ Комиссарлари Советининг ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузиш тўғрисидаги декрети Қуролли Кучларимизнинг ташкил қилинишига асос бўлди. Тез орада Қизил Флот тузиш тўғрисидаги декретга ҳам қўл қўйилди.

1918 йил февралидаёқ Қизил Армиянинг биринчи полклари жанговар синовдан ўтдилар. Улар Псков ва Нарва остоналарида интервентларга кескин зарба бердилар. Армиямиз революцион Питер томон бораётган душманнинг йўлини тўсди. В. И. Ленин бошчилигидаги Совет ҳукумати ўша вақтларда шу ерда эди. Ана шу дастлабки ғалабалар шарафига халқимиз ва жангчиларимизнинг традицион байрамини — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини нишонлаб туришга қарор қилинган эди.

Гражданлар урушининг жуда кўп фронтларида уч йилдан ортиқ давр ичида интервентлар ва оқгвардиячиларга қарши шиддатли кураш олиб борилди. Қизил Армия ва Флот жангчилари ва командирлари душманга қарши юксак революцион ғайрат билан курашдилар, мардлик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Жангнинг энг хавфли участкаларида коммунистлар ҳамиша олдинда бўлдилар. Улар ўзларининг оташин большевистик сўзлари ва шахсан намуна кўрсатишлари билан жангчиларни илҳомлантирдилар. Оқибатда биз ғалаба қозондик.

25-Чапаев дивизияси, 24-Самара-Ульяновск дивизияси, 1-отлиқ армия, Шчорс, Котовский, Блюхер, Лазо, Фабрициус, Пархоменколарнинг қўшилмалари гражданлар урушининг дастлабки йилларида ўз номларини сўнмас шон-шуҳрат билан қопладилар. М. В. Фрунзе, М. Н. Тухачевский, И. П. Уборевич, И. Э. Якир ва бошқа жуда кўп машҳур саркардалар халқ орасидан етишиб чиқди.

15 мингдан ортиқ жангчи жасорат кўрсатганлиги ҳамда революция ишига чексиз содиқлиги учун ўша даврнинг энг олий мукофоти — Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлиги граждан лар уруши йилларида совет жангчиларининг оммавий қаҳрамонлик кўрсатганликларидан далолат беради. Булар орасида туркистонлик жангчилар ҳам оз эмас. Босмачиларга қарши курашда Йўлдош Охунбобоев отряди айниқса ажралиб турди. Охунбобоев кейинчалик Совет давлатининг кўзга кўринган арбобларидан бирига айланди. Б. Усмонхўжаев, Ю. Бойманов қўмондонлигидаги отрядлар ҳам катта жасорат кўрсатдилар. Комсомол аъзоси, ёш қизил командир Абдулла Набиев ўз ҳаётини халқ бахт-саодати учун бағишлади. Халқимиз Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлган фарзандларини ҳамиша хотирлайди.

1941—1945 йилларда бўлиб ўтган Улуғ Ватан уруши совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари учун энг қийин синовлардан бири бўлди. Урушнинг бошланишидаги айрим муваффақиятсизликлар ва вақтинча чекинишлар совет халқининг ҳамда шавкатли жангчиларимизнинг руҳини асло бука олмади. Улар фашист босқинчиларига қарши олиб борилган озодлик урушининг олижаноб мақсадларини чуқур тушунган ҳолда, Коммунистик партия раҳбарлигида фронтда ва фронт орқасида оммавий қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар, ўзларининг афсонавий қаҳрамонликлари билан душман устидан ғалабани таъминладилар.

1941 йил ёзидаги шиддатли жангларда, Москва ва Ленинград остоналаридаги катта тўқнашувларда, Волга ва Днепр соҳилларидаги, Белоруссия ўрмонлари ва Украина қирларидаги, совуқ Заполярье ва қуёшли Қримдаги, сўнгра эса Ватанимиздан ташқарида — Варшава ва Будапешт, Прага ва Берлин остоналаридаги, Маньчжурия ва Шимолий Корея далаларидаги жангларда совет қўшинлари ўзларининг сира букилмас ирodaларини, юксак ҳарбий маҳоратларини, бизнинг қурол-яроғларимизнинг душманнинг уруш воситаларидан устунлигини намойиш қилиб кўрсатдилар. Совет Қуролли Кучлари гитлерчи босқинчиларни тор-мор қилишда ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Улар ўз жонажон ерларини душмандан озод қилиш билан кифояланиб қолмай, балки Европа ва Осиёдаги жуда кўп мамлакатлар халқларининг фашизм зулмидан халос бўлиши ва демократик тараққиёт йўлига ўтиб олишига ҳам ёрдам бердилар. Интернационализм руҳида тарбияланган армиямиз халоскор армия деган шарафли ном олишга сазовор бўлди.

Халқимиз ва партиямиз миллионлаб қаҳрамонларни, ажойиб совет саркардалари плеядасини тарбиялаб етиштирди. Николай Гастелло ва Зоя Космодемьянская, Александр Матросов ва Юрий Смирнов. Брест ва Севастополь ҳимоячилари, панфиловчи қаҳрамонлар ва краснодонлик ёш гвардиячилар, шонли партизанлар ва бошқа жуда кўп қаҳрамонлар бизнинг ифтихоримиз бўлиб, халқимиз қалбида абадий яшайди.

Москва остоналаридаги оғир жанглар ҳали-ҳали эсимизда. Бу ерда машҳур 316-дивизия жанг қилган. Унга собиқ ҳарбий комиссар, генерал И. В. Панфилов раҳбарлик қилди. 28 панфиловчи Дубосеково разъезди ёнида Москва томон яқинлашиб келаётган душманнинг йўлини мардона тўсиб чиқди ва уни пойтахтга ўтказмади. Тарихда мисли кўрилмаган бу афсонавий олишувнинг қатнашчилари орасида руслар, украинлар, қозоқлар ва Ўрта Осиёдаги барча республикаларнинг вакиллари, шунингдек бизнинг шонли ҳамшаҳарларимиз Дуйшанқул Шопоқов, Иван Москаленко, Николай Ананьев, Григорий Шемякин ва бошқалар ҳам бор эди.

Ленинград блокадасини яхши эслайман. Яқинда бутун мамлакат Ленинград блокадаси ёриб ўтилган куннинг 20 йиллигини кенг нишонлади. Бу ерда бўлган жангларда ҳам бутун совет кишилари қатори ўзбеклар, туркманлар, қозоқлар, қирғизлар ва бошқа миллат вакиллари ҳам Ватан бахт-саодати йўлида қаҳрамонлик ва жасорат кўрсатдилар. Волгада гитлерчи босқинчиларни тор-мор қилишга ўзбек халқининг шонли фарзандлари ҳам катта ҳисса қўшдилар. Ўзбек халқи орасидан етишиб чиққан атоқли ҳарбий бошлиқ, генерал Собир Раҳимовнинг хизматларини алоҳида тилга олиш керак.

Кўп сонли ҳукумат мукофотлари совет жангчиларининг оммавий қаҳрамонлигидан далолат беради. Улуғ Ватан уруши йилларида мардлик ва жасорат кўрсатганлиги учун 7 миллиондан ортиқ солдат, матрос, сержант, старшина, офицер, генерал ва адмираллар орден ва медаллар билан мукофотланди. Ботирларнинг ботири бўлган 11 минг киши, шу жумладан 7,5 минг коммунист Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган шарафли унвонга сазовор бўлди. Ҳукумат мукофотлари билан тақдирланганлар орасида ўзбек халқининг ўн минглаб фарзандлари бор. Ўзбеклардан 75 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди.

Совет халқи ва унинг шавкатли жангчилари Қуролли Кучларимиз байрамини КПСС XXII съездининг, партия Марказий Комитети ноябрь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун умумхалқ кураши кучайтириб юборилган вазиятда нишонламоқдалар.

Совет Иттифоқининг фан ва техникани ривожлантиришда қўлга киритган муваффақиятлари бутун дунёни ҳайратда қолдирмоқда. Атом электр станциялари, космик кемалар ва планеталараро станциялар, ернинг сунъий йўлдошлари ва бошқа буюк муваффақиятлар коммунизм қураётган совет кишиларининг меҳнати ва ақл-идроки билан вужудга келтирилгандир.

Туркистон ҳарбий округининг шахсий состави Қуролли Кучларимизнинг 45 йиллигини тинч ижодий меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олмоқда. Жангчиларимиз орасидан яхши жанговар ва сиёсий тайёргарликдан ўтган, ўз ишининг усталари бўлган ажойиб мутахассислар ва разрядли спортчилар тобора кўплаб етишиб чиқмоқда. Бизнинг солдат ва офицерларимиз ўзларининг билим ва тажрибаларини тинмай оширмоқдалар. Ватанимиз бизга ишониб топшириб қўйган техника ва қурол-яроғларни пухта ўрганмоқдалар.

Совет Қуролли Кучлари ҳозирги вақтда мисли кўрилмаган даражада қудратлидир. Қуролли Кучларимиз жонажон Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган ҳолда. Ватанимизга таҳдид қилмоқчи бўлган ҳар қандай агрессорга қақшатғич зарба бериш учун ҳамиша шай бўлиб турибдилар.

ЖАНГЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Бир пасда ҳаммаёқ тун қоронғилигига бурканди. Танк ҳайдаш бўйича навбатдаги тунги машғулот бошланди. Бу иш осон эмас. Тўсиқлари кўп бўлган мураккаб маршрут бўйлаб, катта тезликда юриш қийин. Бирор киши барча механик-ҳайдовчиларга ўрнак кўрсатиши лозим. Чунки механик-ҳайдовчилар орасида ёш, тажрибасизлари ҳам бор; улар бундай мураккаб топшириқни биринчи марта бажаришмоқда.

— Сержант Шчегольков, ўзингиз бошқариб борасиз,— буйруқ берди командир ва кетидан — бу гал ҳам барчага ўрнак бўлишингизга ишонаман,— деб қўшиб қўйди.

Сержант Шчегольков бошқараётган танк қоронғи тун бағрига кириб йўқ бўлиб кетди. Сержант бутун диққатини бир жойга тўплади, ориентировка қилиш учун тунги кўриш асбобидан моҳирона фойдаланди. У ўртоқларининг танк орқасида ёниб турган чироқларни кузатиб бораётганликларини сезгандай бўлди. Командир эса дамба-дам секундомерга кўз ташлайди.

Мана, биринчи тўсиқ — тор ўтиш жойи яқин қолди. Машина чегараловчи белгиларга тегмай ўтиши лозим Бу вазифани тун уёқда турсин, ҳатто куппа-кундуз куни ҳам бажариш қийин. Лекин кўзлари ўткир, қўллари бақувват Шчегольков биринчи синовдан яхши ўтди. Кўп машқ қилиб пухта тайёргарлик кўрган танкчи ундан кейинги тўсиқларни ҳам орқада қолдирди.

Тезда танк аввалги жойига қайтиб келди. Сержант танкдан чиқиб, командирга топшириқнинг бажарилганини маълум қилди.

— Яхши,— жавоб қилди офицер.

Сиз доира ичидаги суратда сержант Шчегольковни кўриб турибсиз. У Совет Армиясининг байрамини аълочилар қаторида кутиб олди.

Коммунист сержант Турғунов экипажи бўлинманинг энг яхши коллективи ҳисобланади, барча ўқув топшириқларини яхши бажаради. Рус сержанти Шчегольков ҳам, ўзбек йигити Турғунов ҳам Ватанга садоқатли бўлиш, мамлакат куч-қудратининг ўсиши учун ҳисса қўшишдек ягона ҳис-туйғу билан яшамоқдалар.

Ана шу туйғу ёш коммунист жангчи-сапёр А. Мамановни доимо жасоратга ундайди. Маманов сапёрларнинг шонли қаҳрамонликлари ҳақида, ўз юртдоши Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўхтасин Аҳмедов ҳақида кўп эшитган. Аҳмедов Одер дарёсини кечиб ўтиш вақтида плацдармни қўлдан бой бермаслик учун бўлган жангда мардлик кўрсатган.

Маманов ўз касбини жуда севиб қолган. Сапёрлик — оғир ва хавфли иш. У яхши малака ва мардликни талаб қилади. Сапёр янглишса ҳам бир марта янглишади, деб бекорга айтилмаган. Гарчи Маманов ўқув машғулотларини бажараётган бўлса-да, у бир марта ҳам хато қилгани йўқ. Навбатдаги тактик машғулотларда ҳам Маманов ўзини кўрсатиб, командирнинг олқишига сазовор бўлди. Ана шу машғулот вақтида унинг сиз кўриб турган сурати олинган.

Г. ЕВСЕЕВ.

А. Асанов фотолари.

Султон АКБАРИЙ.

БИТТА СОЛДАТИНГ

Пахталикми, бўз шинель, фақат
Буйруқ билан кийиладиган,
Қорин солмай, расмана яшаб,
Ортиқча нафс тийиладиган
Қаттиқ интизомли,
Низомли
Дивизиям, полким, бўлинмам,
Мен ҳам сенинг уруш йиллари
Минг бўлинган битта ўғлингман.
Пайтавани ўрамасданоқ,
Бўтқа емай туриб, наҳорга
Хумор қилиб ютилган тутун,
Бир чимдим у аччиқ махорка,
Ялаб, обмоткага қистириб
Қўйилган у яримта қошиқ,
Қопчиғингдан милтиғинггача,
Жонинггача жавобгар бошлиқ,
Старшина рўйхатидаги
Ризқи узилмаган ном-исм,
Окоп, жангоҳ, дала почтаси,
Конвертдаги энинчи қисм
Эсимдадир кечаги тушдай,
Бари, — ҳатто бедор постларим.
Йўл-йўлакай, рухсат сўрамай.
Кўзларини юмган дўстларим.
Қизил қарағайнинг тагидан
Кўкарган бир гилъза топилса,
Билки, бунда қулаган жангчи,
Қони оққан, боши чопилган.
Менга унинг исми номаълум,
Унвонини биламан лекин:
Фронтовик. Солдат. Қаҳрамон.
Ва ичимда йиғлайман секин...
Пахталикми, бўз шинель, фақат
Буйруқ билан кийиладиган,
Эркаликсиз, расмана яшаб,
Ортиқча нафс тийиладиган
Қаттиқ интизомли,
Низомли
Дивизиям, полким, бўлинмам,
«Югур!» десанг, устав бўйича
«Есть!» дейдиган битта
ўғлингман.

Мустаҳкам бирлик

Халқ ва армияни бир-биридан ажратиб бўлмайди. Областимиз меҳнаткашлари ҳам Ватан ҳимоячилари, жумладан Тошкент гарнизонининг жангчилари билан мустаҳкам дўстликда яшайдилар. Бу дўстликни хилма-хил формаларда кўриш мумкин. Ўзбекистон пойтахти корхоналари ҳарбий қисмлар ва бўлинмаларни оталиққа олганлар. Завод, фабрика, колхозлар коллективларининг вакиллари жангчилар ҳузурида бўлишади, ўз навбатида солдатлар ҳам ишчилар, колхозчилар меҳмони бўладилар, саноат корхоналарига экскурсия қиладилар.

Областимизнинг машҳур кишилари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Саид Нуриддинов, Валентин Тюпко ва атоқли пахтакор Ҳамроқул Турсунқулов жангчилар ҳузурига тез-тез келиб турадилар.

Яқинда гражданлар уруши ветерани Ҳамроқул Турсунқулов Тошкент гарнизонининг Н-нчи бўлинмаси жангчилари билан учрашди. Бу учрашув ёш жангчиларда унутилмас таассурот қолдирди.

Ветеран ўз сўзида Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва мустаҳкамланишига тўхталиб ўтди. 1918-1924 йилларда интервентлар ва босмачиларга қарши курашда биргаликда жанг қилган қуролдош дўстларини эслади. Ўртоқ Турсунқулов жангчиларнинг ўқиши, жанговар тайёргарлиги билан ҳам қизиқди.

— Бизнинг қисмимиз солдат, сержант ва офицерлари, — деди комсомол аъзоси лейтенант Валентин Мельников,— барча совет жангчилари каби армиямизнинг шонли жанговар традицияларини қадрлайдилар ва уни давом эттиришга ҳаракат қиладилар. Мен командирлик қилаётган взводнинг шахсий состави совет Қуролли Кучларининг 45 йиллигини муносиб кутиб олди.

— Янглишмасам, сиз ҳам ўз касбининг устаси кўринасиз,— деб мурожаат қилади Ҳ. Турсунқулов младший сержант Дашкога. Унинг кўкрагида учта значёк порлаб турарди.

— Ҳа, иккинчи класс шофери ҳуқуқини олиш учун имтиҳон бердим,— дейди жангчи ҳамда байрамолди кунларида ўз ҳаётида катта ва қувончли воқеа бўлганлигини айтиб беради. Уни партия ташкилоти бир овоздан КПСС аъзолигига қабул қилган эди.

Ўртоқ Турсунқулов ёш коммунистни чин юракдан табриклаб улуғ Ленин партияси аъзолигига содиқ бўлишини тилайди.

Қадрдон меҳмонга бошқа жангчилар ҳам ўз муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Г. ПАСТРОН.

Суратда: уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Турсунқулов жангчилар билан суҳбатлашмоқда.

В. ДУБРОВЧЕНКО фотоси.

ТУРКИСТОН ҚИЗИЛ АРМИЯСИ ТАРИХИДАН

Октябрь революциясининг ғалабаси Совет ҳокимиятининг ашаддий душманларини даҳшатга солди. Чет эл империалистлари ва мамлакат ичидаги куни битган эксплуататор синфлар социалистик революцияни бўғиб ташлашга қаттиқ уриндилар. Туркистондаги Совет ҳокимияти биринчи кунлараноқ Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш мақсадида қуролли куч вужудга келтиришга киришди.

1917 йил 28 ноябрда (11 декабрда) Туркистон ўлкасининг Халқ Комиссарлари Совети Қизил Гвардия ташкил қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

Халқ Комиссарлар Советининг Қизил Гвардия тузиш ҳақида чиқарган қарори эълон қилингач ишчилар, солдатлар ва меҳнаткаш деҳқонлар юксак ватанпарварлик руҳи билан Қизил Гвардия сафига кирдилар. Қизил Гвардия Қизил Армиянинг шон-шарафларга бурканган қисмларини барпо қилишда асос бўлди.

1918 йил 15 (28) январда В. И. Ленин Ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузиш ҳақидаги декретга қўл қўйди. Декретда: «1. Ишчи-деҳқон армияси меҳнаткаш синфларнинг энг онгли ва уюшган элементларидан тузилади. 2. Унга Россия республикасининг 18 ёшдан кам бўлмаган барча гражданлари ёзилиши мумкин. Қизил Армияга Октябрь революцияси, ҳокимият қўлга киритган ғалабаларни ҳимоя қилиш учун ўз кучини, ўз ҳаётини беришга тайёр турган ҳар бир киши кира олади», деб ёзилган эди.

В. И. Ленин декрети олиниши билан Туркистонда Қизил Армия қисмларини тузиш ишлари бошланиб кетди. Туркистон ўлкаси Халқ Комиссарлари Советининг 27 январь (9 февраль)даги мажлисида Қизил Армия тузиш ва ташкил қилиш учун бир миллион сўм маблағ ажратишга қарор қилинди.

Ишчи, деҳқон ва солдатлар Марказий ҳукумат ва Туркистон ҳукуматининг Қизил Армияни тузиш ҳақидаги қарорини якдиллик билан кутиб олдилар.

Георгий медали кавалерлари союзининг Тошкентдаги жамияти аъзолари бўлган 290 солдат биринчи бўлиб Қизил Армия сафига ёзилди. Улардан сўнг П. Г. Полторацкий қўмондонлик қилган қизил гвардиячи отряд бутунлай Қизил Армия сафига қўшилди.

Ўзбеклар, туркманлар, қирғизлар, тожиклар ҳамда Туркистондаги бошқа миллат кишилари Қизил Армия сафига кирдилар. 1918 йилнинг ёз ойларида маҳаллий миллат кишиларидан Туркистон отлиқ-пиёда социалистик батальони, 1-Туркман батальони, 1-Тошкент мустақил ўзбек батальони ва бошқа миллий қисмлар ташкил этилди.

Ёш Қизил Армия гражданлар уруши даврида Совет Туркистонини оқгвардиячи ва босмачи унсурлардан, чет эл интервентларидан қаҳрамонларча мудофаа қилди.

Республикамизнинг давлат архивларида Қизил Армиянинг ёш Совет республикасини ҳимоя қилиш учун чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар уруши йилларида олиб борган қаҳрамонона кураши тўғрисидаги кўп ҳужжатлар сақланмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архив бошқармаси бир неча ҳужжат тўпламларини нашрга тайёрламоқда. Бу тўпламларда Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Октябрь революцияси ғалабаларини ҳимоя қилишда Қизил Армиянинг буюк роли акс эттирилган.

«Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши» номли ҳужжатлар тўпламида Қизил Армиянинг тузилиши ва унинг ички контрреволюция ва босмачи тўдаларининг дастлабки ҳужумларини бостиришдаги роли кўрсатилади.

«Ўрта Осиё ва Қозоғистонда чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар уруши» номли ҳужжатлар тўплами эса Қизил Армиянинг Закаспий фронтида инглиз интервенцияси ҳамда ички контрреволюция, оқ гвардия ва босмачиларга қарши олиб борган қаҳрамонона курашига бағишланади. Бу тўплам ҳам икки томлик бўлади. Бу йил ана шу тўпламларнинг биринчи томларини нашр қилиш мўлжалланмоқда.

И. АЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги архив бошқармаси илмий ахборот ва ҳужжатларни эълон қилиш бўлимининг бошлиғи.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ТАБИАТ БИЛАН ТИЛЛАШАЁТГАН ОЛИМА

Момақалдироқни ларзакор куч дейишади. Кўк юзининг қисқа муддатли ҳокими бўлсада, бутун осмон-фалакни остин-устун қилгудек қудратга эга. Сал ўтмай у яна шаҳдидан қайтади. Аммо, унинг атрофга тортиб юборган бир-икки тиғининг оғриғига чидаёлмай осмон кўз ёшини дув-дув тўкади.

Бундай манзара кўпинча нав баҳорда юз беради. Шу сабабли момақалдироқни баҳор ёмғирининг элчиси деб таърифлашади. Фақат шунинг ўзигина эмас. Момақалдироқ кўпгина сир-асрорларини пинҳон сақлаб келади. Лекин, барибир инсон ақли, инсон фикри олдида бу «жумбоқ»лар бирин-кетин ечилмоқда.

Бунда момақалдироқшунос олимларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Табиат «сир»лари билан тиллашаётган фан аҳлларидан бири Тошкент политехника институтининг доценти Маъфура Орифхоновадир. 20 йилдирки, олима шу соҳада самарали тадқиқотлар олиб бораяпти. Бу орада Ўрта Осиё момақалдироқларининг ўзига хос томонларини ўрганди. Фан оламига ҳали таниш бўлмаган чигалларнинг учини топди, физика-математика фанларини янги фикрлар билан бойитди.

Маъфура Орифхонова Тошкент политехника институтини тугатгач, аспирантурада ўқишга қолди. Илм-фанга ихлос қўйган ўртоқ Орифхонова «Ўрта Осиё момақалдироқлари» деган темада кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади.

Ҳа, бу илмий иш кўп йиллик меҳнатнинг самараси эди. Бунинг учун ёш олима ўз устида кўп ишлади, изланди. Тадқиқотларини янги илмий хулосалар билан бойитди.

Олима ўзбек хотин-қизлари орасидан чиққан биринчи фан кандидати бўлди. Мана эндиликда у ўзи ўқиб вояга етган фан ўчоғида етакчи педагог. Унинг қўлида неча-нечалаб студентлар таҳсил кўрди, кўраяпти.

Истеъдодли олима педагоглик фаолияти давомида талайгина илмий ишларни ёзишга муваффақ бўлди. Айримлари алоҳида китоб ҳолида нашр этилди. Физиканинг

метериология бўлими бўйича тузилган изоҳли луғатларнинг автори сифатида ҳам танилди. Метериология фанига доир дарсликни ўзбек тилига таржима қилди. Мазкур дарслик ҳозир олий ўқув юрти студентларига манзур бўляпти.

Илм-фанни жони дилидан севган киши ҳамиша олға интилади. Ўртоқ М. Орифхонова ҳам ўз устида тинмай ишлашни ўзининг шарафли бурчи деб билади. Ҳозир у докторлик диссертацияси устида ишлаяпти.

Олима актив жамоатчилиги билан ҳам илм-фан аҳллари орасида танилди. У жонкуяр пропагандист, ишчан ташкилотчи. Институтда нашр этилаётган кўп тиражли газета редакциясининг редколлегия аъзоси.

Элга қўшилган оройиш топади деганларидек, ўртоқ Орифхонова жонкуярлиги билан катта обрў қозонди. У 1939 йилдан бери меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар ва область Советлари депутатлигига сайланиб келади. Халқ хизматида ибратли ишлар қилди. Сайловчилар наказларини ўз вақтида сидқидилдан бажарди. Шунинг учун бўлса керак олимани кўпинча «депутат опа» деб чақиришади.

Халқ хизматида бўлишни жонидилидан севган, элга меҳр қўйган моҳир педагог, истеъдодли олима Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига Тошкент политехника институтининг кўпминг кишилик йиғилишидан номзод қилиб кўрсатилди. Муносиб номзод! Олима бу сафар ҳам халқ ишончини тўла-тўкис оқлайди. Чунки унинг қалбига яширинган қуёш меҳри, тадбиркорлик ва куч-ғайрат буни яққол кўрсатиб турибди.

М. ДАМИНОВ.

Номзод билан учрашув

Тошкентдаги Охунбобоев номли шаҳар маданият уйига жойлашган 190- сайлов участкасида яқинда сайловчилар ўз номзодлари билан учрашдилар.

Кеча қатнашчилари шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари М. Толипов, «8-Март» бадиий каштачилик фабрикасининг тикувчиси С. Нормуҳамедова, кровать заводининг директори М. Файзиев ҳамда Х. Раҳмонов ўртоқларни самимий кутиб олишди.

Сўзга чиққан депутатликка номзодлар ўзларига билдирилган юксак ишонч учун сайловчиларга миннатдорлик билдирдилар, бутун куч-ғайратларини эл-юрт иши учун сарфлашларини изҳор қилишди.

Октябрь район М. Горький номли маданият уйининг директори Х. Аҳмедова «Озод», «Карл Маркс», «Кутузов» маҳаллалари аҳолиси номидан шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзоди кўрсатилганларга наказлар топширди.

Н. ОМОНОВА.

САЙЛОВЧИЛАР УЧУН ЛЕКЦИЯЛАР

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг Ленин район бўлими Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига сайловлар муносабати билан лекция пропагандасини янада жонлантириб юборди. Шу кунларда 1 500 га яқин малакали лектор аҳоли ўртасида агитация-пропаганда ишлари олиб бормоқда.

Жамият аъзолари қоғоз комбинати ҳузуридаги 41-агитпунктда, шунингдек 125 ва 146-мактаб биносига жойлашган агитпунктларда, Октябрь революцияси номли темирйўлчилар клубида, Шарқ кино-театри ҳузуридаги маданият саройида «Депутат халқ хизматкори», «Халқаро аҳвол», «Эртанги коммунистик жамият кишисини бугун тарбиялайлик», «Совет кишиларининг маънавий қиёфаси», «Америка империалистлари энг ёвуз агрессор ва қонхўр» ҳамда «КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларининг аҳамияти» каби ва бошқа темаларда лекциялар ўқидилар.

Ж. МАҲМУДОВ.

ЭЛ КЎНГЛИГА ЁҚҚАН ҚИЗ

— Бу қиз кўз ўнгимизда ўсди, улғайди,— дейди Қирғизбой ота Абдувалиев, — Маъфиратни мен қирқ йилдан бери биламан. Олтин ўтда, инсон меҳнатда синалади деганлариде, бу қиз ҳам меҳнат билан, айниқса уруш йилларидаги машаққатли оғир меҳнати билан танилди.

1943 йил. Маъфират колхоз бошланғич комсомол ташкилотининг секретари, звено бошлиғи. У ўзини ана ўшанда кўрсатди, эл оғзига тушди. Ҳали қарасангиз қизил нарвон қилиб ғалла ортишаётган, ҳали қарасангиз тунда кетмон билан ер бағрини ёришаётган. Қисқаси, чарчаш нималигини билмасди бу звенодаги қизлар.

Эллигинчи йили колхозимизнинг энг илғор қизи — Маъфиратни партия сафига қабул қилдик ва ўқишга юбордик...

...Узи ҳақидаги ҳикояни эшитиш Маъфират опага ноқулай туюлди шекилли, гапни бошқа ёққа бурмоқчи бўлиб Қирғизбой отага луқма ташлади.

— Эсингиздами, ўшанда сиз раис эдингиз...

Ота «ҳа эсимда» деди-да сўзини бўлгиси келмай ҳикоясини давом эттирди.

— Хўш, шундай қилиб, десангиз Маъфират уч йилдан сўнг мактабни битириб келди. Агроном ўзимиздан чиқди. Икки йил агрономлик қилди. Кейин колхозга партком қилиб кўтаришди. Салкам тўрт йил партком бўлди. Шу йиллар ичида колхозимиз маккажўхори уруғи етиштириш билан шуғулланди. «Макканг нимаси, ундан бир нарса орттириб бўладими» дейдиганлар ҳам топилиб қолди. Маъфират ва раисимиз Музроб «бир нарса ортганда кўрасизлар» деб ишни бошлаб юбордилар. Ана ўшанда Маъфират эл оғзига иккинчи марта тушди. Музробга йўлиқсангизлар у батафсилроқ гапириб беради...

— Узларичи, ўзлари! — деди кимдир.

Маъфират опа елка қисди. Узоқ-узоқларга тикилди. Уялиб ерга қаради. Оҳиста гапира бошлади:

— Тўғри, уруш йиллари ҳаммага ҳам қийин бўлди. Лекин

душманга нафрат, Ватанга бўлган муҳаббат тантана қилди. Урушдан сўнг ўқишни давом эттириш осон бўлмади. Қоқилдим, қийналдим, аммо бўш келмадим. Узимни тутиб олдим. Аъло ўқий бошладим. Мактабда партия бюросининг аъзоси, хотин-қизлар Советининг раиси қилиб сайлашди. Кейин... кейин ўз колхозим... иш... у ёғи маълум....

— Маккажўхори ҳақида индамадингиз?

— Дарвоқе, эндик, рост. Колхоз шунинг орқасидан бой бўлди, бир меҳнат кунига 25—30 сўмдан олишди. Республикамиз колхоз-совхозларига «Имиртинский», «ВИР — 156», «ВИР — 42», «Краснодар» навли уруғларни етказиб берганмиз. Мана, уч йил бўлди, колхозимиз сабзавотчи совхозга айлантирилди. Мен бригадир бўлиб ишлаб келяпман...

Шу пайт енгил машинада бригадирни излаб келишди. Аллақандай комиссия келганмиш. Маъфират опа узр сўраб, кетиб қолди...

Инсон ҳаёти, меҳнати ҳақида ёзиб тамом қилиб бўладими?! Совет кишиларининг ҳаётидай гўзал, меҳнатидай завқли не бор?! Атрофимизда ўтирган бригада аъзолари Шарифахон Йўлдошева, Муҳаббатхон Шерматова, Мирабдулла Йўлдошев, Мирюсуф Марасуловлар билан суҳбатлашдик. Улар ҳам Маъфират опа Қосимхўжаева тўғрисида ажойиб нарсаларни айтиб беришди.

— Мен унинг келажакни кўраолишини 1957 йили, колхозимизда маккажўхори экабошлаган йили билган эдим. Маъфират ўша пайтларда, бу экинни писанд қилмайдиган одамларни чунон мот қилиб ташладики, ўшалар кейин тан беришди. Маъфиратнинг ақлига, зеҳнига қойил қолдик, дейишди. Узиям даладан бери келмади. Худди шу йили Маъфиратни партия ва ҳукуматимиз «Ҳурмат белгиси« ордени билан мукофотлади. Уч йилдан буён бригада бошлиғи вазифасида ишлаб келаётир. Планини бажармай доғда қолганини билмаймиз, деди Музроб Камолов.

Раис сўзининг охирида ўз ҳамқишлоқларининг фикрини ифодалаб деди:—У ўзининг кўп хислатлари билан эл кўнглига ёқиб қолди, шунинг учун ҳам уни Тошкент қишлоқ область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдик.

Р. УМАРОВ,
Калинин районидаги «XXI партсъезд» совхози.

АГРОТЕХНИКАГА АМАЛ ҚИЛГАН ЮТҚАЗМАЙДИ

Ердан унумли фойдаланиб, техникани тўла ишга солган деҳқон албатта экинлардан мўл ҳосил олади. Краснодар ўлкаси Усть-Лабинск ишлаб чиқариш бошқармаси қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бу соҳада бошлаган ажойиб ташаббуслари бутун мамлакат бўйлаб кенг қулоч ёймоқда.

Бизнинг колхозимиз аъзолари ҳам ана шу жанговар чақириққа жавобан етти йилликнинг бешинчи йилида хўжаликни юксалтириш соҳасида янги ютуқларни қўлга киритишга аҳд қилдилар. Бригадалар, звенолар ўртасида ўзаро социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш, бу ишни расмият учунгина амалга оширмасдан ҳар 10—15 кунда мусобақа натижаларини якунлаб туришга қарор қилдик.

Далаларимизда иш қизиб кетди. Кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриш, эртаги сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан бошланган мусобақа ҳозирнинг ўзидаёқ самарали натижалар бермоқда. Жумладан, дала бошларига 1400 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди. Бу соҳада колхозимизнинг 3-бригадаси аъзолари айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Техника ремонти тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳамма турдаги техника ремонтини февраль ойининг биринчи ўн беш кунлиги ичида тугалладик. Ариқзовурларни тозалаш ҳам қизитиб юборилди. 3950 кубометр ҳажмида ариқ-зовур тозалаш юзасидан бошланган иш тугалланай деб қолди. Анчагина майдонга яхоб суви бердик.

Эртаги сабзавотдан мўл ҳосил етиштиришда кўчат тайёрлаш ишининг сифатли бажарилиши катта роль ўйнайди. Ана шуни ҳисобга олиб бу ишга жуда эрта киришдик. Парник хўжалигидаги 1170 рамда турли сабзавот кўчатлари етиштирилмоқда.

Устлабинскликлар айтгандек деҳқончиликни чорвачилик билан боғлаб олиб бормоқдамиз. Бу йил ўтган йилдагига қараганда кўп ем-хашак етиштириш чоралари кўрилади. Масалан, 60 гектар ерга маккажўхори, 8 гектар майдонга хашаки лавлаги ва 10 гектар ерга дуккакли экинлар экилади. Шунингдек 60 гектар эски бедапоядан бу йил мўл ҳосил олиш учун курашамиз. Экин майдонлари структурасининг ана шу тартибда жойлаштирилиши бизга чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ўтган йилдагига қараганда анча кўпайтириш имкониятини беради.

Энди асосий тармоғимиз сабзавотчилик ҳақида икки оғиз сўз. Бу йил ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни ўтган йилдагига қараганда янада кўпайтириш учун агротехника савиясини муттасил яхшилашга киришамиз. Планимиз қуйидагича: ҳаммаси бўлиб 438 гектар ерда сабзавот ва полиз экинлари етиштирилади. Шундан 120 гектар ерга картошка экиб 1500 тонна, 50 гектар ерга полиз экинлари экиб 1172 тонна, 20 гектар ерга пиёз экиб 200 тонна, 40 гектар ерга карам экиб 1000 тонна, 36 гектар ерга помидор экиб 828 тонна ҳосил олиш учун курашамиз. Шунингдек сабзи, қулупнай ва бошқа резавор экинларидан ҳам яхши ҳосил олиш чоралари кўрилади.

Ерларимизнинг ҳаммасини вақтида шудгорлаб, ўғитга тўйдириб тахт қилиб қўйганмиз. Экиш олди тайёргарлик ишларини ҳам намунали амалга оширамиз.

Колхозимиз аъзолари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан белгиланган марраларга албатта эришадилар.

С. ШУКУРОВ,
Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз агрономи.

Колхоз ҳосилот кенгашининг навбатдаги бу йиғилишида машина теримига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинмоқда.
В. Салов фотоси.

ЗАМИН

Тракторчиларнинг иши икки сменада ташкил этилди. Уларнинг унумли меҳнат қилиши учун барча шароитлар яратиб берилди. Шу туфайли ҳам 1-«Боёвут» совхозининг 3-бўлими пахтакорлари хўжаликда биринчи бўлиб шудгорлашни тугалладилар. 960 гектар ер 30—32 сантиметр чуқурликда сифатли шудгор қилиб қўйилди.

Ҳозир бўлимда далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ер текислаш, ариқ-зовурларни тозалаш авж олдириб юборилди. Бўлим ўтган йили ҳар гектар ердан 29,5 центнердан ҳосил кўтарган эди. Бу йил улар ҳосилдорликни 33 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

Совхознинг 5-бўлими пахтакорлари ҳам кўкламга пухта шайланмоқдалар.

Бу ерда ремонт ишлари ҳам жадал бормоқда. Бўлимдаги 10 та универсал, 4 та Т-28 М, 3 та «ДТ-54» маркали тракторлар ва бошқа хўжалик машиналари ремонтдан чиқарилди. Ремонт ишларини бажаришда Абдуазим Муротов, Аъзам Тоғаев, Пиримқул Жўрамуродов, Суяр Худойбердиев каби ўртоқлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Р. САИДҚУЛОВ,
Т. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Г. ЮСУПОВ.

ИШ ЯХШИ БОРЯПТИ

Устлабинскликларнинг ажойиб ташаббуси ғаллакор ва пахтакор деҳқонлар, чорвадорлар дилида юксак режа, янги умидлар уйғотди. Билагига янгича куч-қудрат бағишлади.

Буни 1-«Оҳангарон» совхози 1-бўлими коллективининг кураш ва интилишларидан яққол кўриш мумкин.

Бўлимда 1700 гектар ерга баҳорги буғдой ва арпа экиш муддатидан илгари тамомланди. Бу йил янгидан 100 гектар ер ўзлаштирилди. 500 гектар майдон шудгорланди, нўхат, пиёз ва карам етиштириладиган 112 гектар ер экишга сифатли тайёрлаб қўйилди. Шунингдек парникда ўстирилган 753 минг туп карам кўчатини пикировка қилиш ҳам тугалланди.

Бу ерда маҳаллий ўғит жамғариш ва далага ташиш ишлари яхши давом этаяпти. Абдурафиқ Ғафуров, Эргаш Қурбонов каби механизаторларнинг ҳар бири автоприцеплар билан далага кунига 28—30 тоннадан гўнг ташиб чиқармоқда. Ҳозиргача дала бошига чиқарилган маҳаллий ўғит 2 минг тоннадан ошиб кетди. Совхозда ғалла, пахта, полиз, сабзавот ва чорва маҳсулотлари мўл-кўллиги учун кураш социалистик мусобақа асосида давом этмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.
Ўрта Чирчиқ районы.

КАСБИНИ СЕВГАНЛАР

Устлабинскликлар чақириғи ва янгийўлликлар ташаббуси кенг қулоч ёзиб, умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилаётган хўжаликлар сони тобора ортиб бормоқда.

Бу ватанпарварлик чақириқларига қўшилган «2-Далварзин» совхози сут-тозар фермасининг ишчан коллективи ҳам мўл ва арзон чорва маҳсулотлари етиштириш учун курашмоқдалар. Ферма ходимлари бу йил 400 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 1700 литрдан ошириб сут соғиб, жами 900 тонна сут етиштириш мажбуриятини олганлар.

Фермада сигирларнинг янги «арча» усулида соғилабошлаши қувончли воқеа бўлди. Чорвадорлар бу прогрессив усулга катта умид боғламоқдалар. Фермада сигирларни бутунлай «арча» усулида соғишга ўтиш учун ҳозирлик кўрилмоқда. Ҳозирча 25 сигир «арча» усулида соғилаяпти.

Фермада ишнинг кўзини биладиган кишилар, тажрибали чорвадор ва моҳир сут соғувчилар ишлашади. Екатерина Минаева, Вера Кацаран, Мария Батиршиналар ана шундай моҳир сут соғувчилардандир. Улар ферманинг 18 сут соғувчиси ичида пешқадамлик қилиб, ўзларига бириктирилган сигирлардан кўплаб сут соғиб олмоқдалар. Бу ватанпарварлар январь ойида дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар Вера Кацаран шу ой ичида қарамоғидаги 26 бош сигирдан 5 минг 480 литр, Екатерина Минаева эса 5 минг 180 литр сут соғиб олди. Ўз мусобақадошлари қатори ишлаб келаётган Мария Батиршина қарамоғидаги 26 бош соғин сигирдан кунда 151-156 литр ва ундан ошириб сут соғиб олаётир.

Ўз касбига меҳр қўйган бу сут соғувчилар бу йил ўзларига бириктирилган сигирлардан 45 тоннадан сут олишга аҳд қилишган.

Б. САФАРОВ.

ТЕРГА БОТГАН РОҲАТГА БОТАДИ

Бу гапнинг қанчалик ростлигини Карл Маркс номли колхоз аъзоларининг ишидан билса бўлади. Ўтган йили колхоз пахтакорлари эрта куздан бошлаб тер тўкиб ҳалол меҳнат қилдилар. Ҳамма майдонларда чигит бир текис ундириб олиниб, яхши кўчат ўстирилди, ҳосил мўл бўлди. Ҳар гектар ердан салкам 27 центнердан ҳосил олинди.

— Эришилган ютуқлар билан хотиржамланиб қолиш бизга ёт, — деди колхоз раиси ўртоқ Салимов, — бу йил 850 гектар ерда пахта етиштирамиз. Ҳар гектар ердан кам деганда 27,5 центнердан ҳосил олишни планлаштирдик. Ҳозир далаларимизда иш қизғин.

Ҳақиқатан ҳам колхоз далаларида деҳқоннинг чинакам баҳори бошланган. Карталар эрта кузда ҳайдаб қўйилибди. Дала бошларига ўтган йилдагига қараганда кўп маҳаллий ўғит ташиб чиқариляпти. Ариқзовурлар тоза қилиб қўйилмоқда. Устахонадаги иш яна ҳам қизғин. Техника ремонти тугалланай деб қолибди.

Бу ерда ҳар бир тадбир бамаслаҳат амалга ошириляпти. Ўтган йили ҳосилдорликни оширишда, планнинг бажарилишида ҳосилот кенгашининг роли катта бўлган эди. Бу йил ҳам кенгаш жуда эрта иш бошлади.

Мана, ҳосилот кенгашининг бу галги йиғилишида жуда муҳим масала: машина теримига тайёргарлик ва бу ишнинг муваффақиятли ўтиши масаласи муҳокама қилинмоқда.

— Яқинда, — деди колхоз раиси ўртоқ Салимов, — «Сельская жизнь» газетасида ўртоқ Х. Турсунқуловнинг «Машина теримига нималар тўсқинлик қиляпти» деган мақоласи босилиб чиқди. Бу масалада жуда ҳақ гаплар айтилган, дадил фикр ва мулоҳазалар ўртага ташланган. Тўғри, ўтган йили биз пахта планини бажардик. Лекин машина планини бажара олмадик.

Бу йил ана шу доғни ювишимиз, камида 900 тонна пахтани машинада териб олишимиз керак.

— Мен ҳам мақолани диққат билан ўқиб чиқдим, — деди механик-ҳайдовчи Эргаш Райимқулов,—ўтган йили мавсумда 81 тонна пахта терган эдим. Лекин бундай ўйлаб қарасам, бу ҳам чегара эмас. Агар имкониятлардан яхши фойдаланилса бундан ҳам кўп териш мумкин. Ҳақиқатан ҳам биз машина терими тўғрисида жон куйдириб гапирамиз-у, лекин жуда оз иш қиламиз. Баъзи бригадаларда ғўза ундириб олиниб, тўпиққа уриб қолгандан кейингина машина теримига тайёргарлик бошланади. Ҳозир бизнинг колхозимизда ҳам шундай бригадалар йўқ эмас. Эндиликда бунга чек қўяйлик. Агар кимки машина теримида яхши кўрсаткичга эришаман деса, ҳозирдан шайлансин. У ёки бу тадбирни амалга ошираётганда, у машина теримига қандай таъсир қиларкин деб ўйлаш лозим. Биз шундай қиляпмиз. Бригадамиз бўйича 75 гектар ерда пахта етиштирилади. Ҳозир бу ерлар яхшилаб текисланмоқда. Деярлик 90 процент пахтани машинада териб олмоқчимиз.

Тажрибали бригада бошлиғи Эргаш ака Сотиболдиев ҳам Райимқуловнинг гапларини тўла қўллаб-қувватлади.

—Мақсадимиз 130 гектар ернинг ҳар гектаридан кам деганда 25 центнер ҳосил олиш, — деди Сотиболдиев, — очиғини айтиш керак, бизда машина терими ўтган йили яхши бўлмади. Бу йил мумкин қадар кўп майдондаги ҳосилни машиналар билан териб олишга аҳд қилдик. Ҳозир бригадамизда иш қизғин кетяпти.

Колхоз партия ташкилотининг секретари М. Абдуллаев, бригадир А. Умаров ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз фикр ва мулоҳазаларини айтишди.

— Энг муҳими шуки, — деди колхоз партия ташкилотининг секретари, — машина терими бир ёки икки кишининг иши эмас, жамоатчиликнинг, ҳар биримизнинг ишимиз бўлсин, тайёргарлик қандай боряпти, қандай камчиликларга йўл қўйиляпти, бундан ҳар биримиз хабардор бўлиб борайлик. Ана шунда мақсадга эришамиз.

Ҳозир колхоз далаларида, устахоналарда ана шу маслаҳат асосида иш қизитиб юборилди. Сеялкалар экиш схемасига мослаб ремонт қилинмоқда. Кадрлар танланиб, улар пухта ўқитилмоқда. Хуллас колхозчилар машина теримини муваффақиятли ўтказиш учун нимаики зарур бўлса ҳаммасини амалга оширмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.
Янгийўл районы.

ТЕХНИКА ЭКИШГА ШАЙ

— Техника барвақт сифатли ремонтдан чиқарилса экишнинг айни қизғин палласида шошиб қолинмайди, — дейди Киров номли колхоз механизатори Ғафур ака,—экишни эрта бошлаб эрта тугаллайсан.

Колхозда техника ремонти ишлари анча эрта бошланди. Азамат механизаторларнинг зўр ғайрати туфайли колхознинг мавжуд 19 та универсали, 8 та «ДТ-24» ва «ДТ-28» тракторлари, 14 та сеялка, 4 та дискли ҳамда 200 та зиг-заг борона муддатидан олдин сифатли ремонтдан чиқарилиб, кўклам экишига тахт қилиб қўйилди. Бунда айниқса механизаторлардан Ғафур ака Абзалов, Нурали Аширов ва Мелдаш Ойнабековлар ўрнак кўрсатиб ишладилар.

Колхоз аъзолари шу кунларда дала ишларини янада қизитиб, кўкламги экиш кампаниясига пухта ҳозирлик кўраётирлар.

Ю. МАНСУРОВ,
Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси.

«Узсельхозтехника» район бўлимининг сиз суратда кўриб турган мана шу устахонасида Оҳангарон зонасидаги ҳамма колхозлар ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик машиналари ремонт қилинади. Шу кунларда устахонада ремонт ишлари айниқса жадал бормоқда. Ремонтчилар кўкламни муносиб кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозидан бу ерга 24 чопиқ трактори, 17 сеялка келтирилган эди. Шу кунгача тракторларнинг ҳаммаси экиш мавсумига тахт қилиб қўйилди. Сеялкалар ремонти яқин кунларда тугайди. Суратда: (юқорида) О. Тўраев, (пастда) И. Халимуллин ўртоқлар «ДТ-24» тракторини ремонт қилмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Чет элларда нима гап

ПЕРУДА ҚУРҒОҚЧИЛИК

ЛИМА, 21 февраль. (ТАСС). Перунинг шимолий районларида қаттиқ қурғоқчилик сезилмоқда. Қишлоқ хўжалигига катта зарар етди. 10 минг деҳқон ишсиз қолди.

Нон ва иш қидирувчи деҳқонларнинг оилалари карвон-карвон бўлиб қурғоқчилик рўй берган районларни ташлаб кетмоқдалар.

ЖУДА КЎП НУСХАДА

ТОКИО, 21 февраль. (ТАСС). «Сюндайся» нашриёти Н. С. Хрущевнинг халқаро аҳвол ва халқаро коммунистик ҳаракат масалалари ҳақида сўнгги бир неча ой ичида сўзлаган энг муҳим нутқларининг тўпламини Японияда жуда кўп нусхада босиб чиқарди. Тўпламга Н. С. Хрущевнинг ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишлаб ўтган йили Москвада ўтказилган Жаҳон конгрессида сўзлаган нутқи, «Ҳозирги халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати» тўғрисида ўтган йил 12 декабрда СССР Олий Совети сессиясида қилган доклади ва бошқа мақолалар кирди.

ИРОҚДА АҲВОЛ

ПАРИЖ, 21 февраль. (ТАСС). Париждаги «Комба» газетаси курдлар Ироқнинг янги ҳукуматига қарши курашни яна бошлаб юборганликларини хабар қилади. «Орифнинг янги ҳукумати билан музокара бошлаган курдлар, — деб ёзади «Комба» газетаси, — қаршилик кўрсатишни яна бошлаб юбордилар ва Ироқ қўшинларига қарши жанг қилмоқдалар. (Маълумки, курдларнинг вакиллари учта шарт қўйиб, курдларга автономия берилишини, нефтдан келадиган даромадлардан курдларга ҳисса ажратилишини ва курдлар яшаб турган районлардан Ироқ қўшинларини олиб чиқиб кетишни талаб қилган эдилар. Бироқ Бағдоддаги ҳарбий ҳукумат шу шартларнинг ҳаммасини рад қилди. Бинобарин энди курдлар озодлик ва мустақиллик учун курашни давом эттирабера-дилар».

«Комба» газетаси Ироқнинг янги ҳукуматидаги аҳволга тўхталиб, бундай деб ёзади: «Қосимга қарши бўлганлар ўзлари мўлжаллаган мақсаднинг гарчи биронтасига ҳанузгача эришмаган бўлсалар ҳам, ҳозир Ироқ революциясининг миллий кенгашида ихтилофлар пайдо бўлди».

ВАШИНГТОН МАМНУН

НЬЮ-ЙОРК. 21 февраль. ТАСС мухбири **Н. Туркатенко** хабар беради: Америка матбуоти Ироқдаги тўнтаришнинг тафсилотларини ошкора мамнуният ва завқ билан ёзиб, коммунистлар ва бошқа прогрессив кишилардан ёппасига ўч олинаётганини ипидан-игнасигача қолдирмай тасвирламоқда ва буни очиқдан-очиқ маъқулламоқда.

Ироқдаги тўнтаришдан Вашингтондаги расмий кишилар ҳам мамнун бўлмоқдалар. Расмий Лондон сингари Вашингтоннинг ҳам бу хусусда ўз севинчини ошкора изҳор қилмаётганига сабаб фақат шуки, деб таъкидлайди «Ньюсуик» журнали. «Ғарбнинг янги режимни ҳаддан ташқари қаттиқ бағрига босиб қучоқлаши уни бўғиб қўйиши мумкин».

Ана шу «Ньюсуик» журналининг ўзи бундай севинчнинг сабаблари ҳақида ошкора ёзади. Бунинг биринчи сабаби — янги режимнинг коммунистларга қарши террор бошлаб юборганлигидир. «Ишчилар яшайдиган маҳаллалардаги лой сувоқ уйларда, деб ёзади «Ньюсуик» журнали, солдатлар ва билагига зангори латта боғлаган студентлар бижиб ётибди, улар коммунистларни уйларидан судраб чиқишаяпти. Бир неча кун мобайнида юзлаб коммунистлар ўлдирилди, минглаб коммунистлар қамоққа ташланди, қолганлари эса ўқув юртлари ва министрликлардан ҳайдаб чиқарилди». Иккинчи сабаб шундан иборатки, «Ньюсуик» журналининг сўзига қараганда, Ироқдаги янги режим «Ирак петролеум компани»нинг (Ироқ территориясида иш кўраётган Америка-Англия-Франция-Голландия нефть компаниясининг — мухбир эслатмаси) национализация қилиниш хавфини бўшаштириш» ниятидадир. Ироқда отишма бошланиши биланоқ, деб ёзади «Нейшн» журнали, янги режим «нефтни олиб тураберасиз», деб Ғарбга ваъда берди.

Бетанкурнинг Вашингтондаги музокаралари тугади

ВАШИНГТОН, 21 февраль. ТАСС мухбири Г. Деревенсков хабар беради: АҚШ президенти Кеннеди билан Венесуэла президенти Бетанкур ўртасида бу ерда икки кун давом қилган музокаралар кеча тугади.

Хўш, бу музокараларнинг натижаси қандай бўлди? Президент Кеннеди тантанали ваъда бериб, дейилади кеча иккала президентнинг эълон қилган қўшма баёнотида, коммунизм хавфига қарши курашда АҚШ Венесуэла ҳукуматига ҳар томонлама ёрдам беради, деб айтди. Ахборотда айтилишича, ҳар иккала президент Куба томонидан гўё «Америка давлатларининг мустақиллигига хавф» туғилганлиги сабабли вужудга келган аҳволни ҳам кўриб чиққанлар. Бироқ бу масалани «кўриб чиқиш» натижасида Кеннеди билан Бетанкур Кубага нисбатан қандай чоралар кўрмоқчи бўлганликлари ҳақида ахборотда ҳеч бир сўз айтилмаган.

Ахборотда фақат шу нарса кўрсатиб ўтилганки, Америка давлатлари ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлардаги мавжуд тузумни «сақлаб қолишни таъминламоқ учун шу ташкилот ўз ихтиёридаги воситаларнинг ҳаммасидан фойдаланади, деб ҳар иккала ҳукумат умид қиладилар».

Аммо ахборотда айтилмаган нарсани Бетанкур Матбуот миллий клубида сўзлаган нутқида гапириб берди. У Кубани иқтисодий блокада қилишни давом эттиришни, Латин Америкасидаги мамлакатларнинг ҳаммасида Компартияларни тақиқлашни «қаршилик ҳаракатини», яъни Кубанинг ичидаги контрреволюцион фаолиятни рағбатлантиришни таклиф қилди.

МАНГУ ҲАЁТ

(ЮЛИУС ФУЧИКНИНГ ТУҒИЛГАНИГА 60 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

«Мангу ҳаёт...» Ўзбек томошабинлари анчагача академик театримиз — Ҳамза саҳнасидан тушмаган шу номдаги пьесани яхши эслашади. Бу таъсирли асар чехословак халқининг асл фарзанди, оташин ватанпарвар, марксизм-ленинизм ғояларининг толмас жарчиси, Совет Иттифоқининг вафодор дўсти Юлиус Фучикка бағишланган эди.

Юлиус Фучик ҳақидаги пьесанинг ўзбек саҳнасида намойиш қилиниши бежиз эмас. Совет Иттифоқини ўзининг иккинчи Ватани деб билган коммунист ёзувчи Ўрта Осиё республикаларида, жумладан, Ўзбекистонда бир неча бор бўлиб, Совет Шарқидаги янги ҳаёт қурилиши жозибасини кўриб ўзида йўқ қувонган эди.

Юлиус Фучикнинг (1903-1943) бутун онгли ҳаёти курашдан иборат бўлди. У, қисқа, лекин ёрқин ҳаёти даврида ўз халқининг озодлиги ва мустақиллиги учун, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ва бахтли ҳаёт учун, социализм ҳақиқатининг тантанаси учун ҳормай-толмай актив курашди ва шу улуғ кураш йўлида ҳалок бўлди.

Юлиус Фучик Совет Иттифоқига биринчи марта 1930 йил ёз ойларида ишчилар делегацияси составида келди. Чехословакия ишчилар делегацияси Тошкентда меҳмон бўлиб турган вақтда «Главхлопком»нинг механика заводида, 4-кўн заводида, Қизил Шарқ заводида, «Қизил тонг» фабрикасида, Тахтапул ишчилар шаҳарчасида ва бошқа жойларда бўлдилар.

Мазкур сафар вақтида ёзувчи ўзини кузатувчи эмас, янги социалистик ҳаётнинг иштирокчисидек ҳис этади. Ўзи редакторлик қилган «Творба» журналида 1930-1931 йилларда Юлиус Фучик СССРга бағишланган очерк ва мақолалар сериясини бостириб чиқарди.

1934 йил август ойида Фучик «Руде право» газетасининг мухбири сифатида яна Совет Иттифоқига келди. У Ўзбекистонда бир қанча вақт туради. Тошкентда бўлди, Фарғонага ҳам борди. 1935 йилнинг сентябрь-декабрь ойларида яна Ўрта Осиёга келганида Фучик Ўзбекистонда бир ойча турди. Шу давр мобайнида Чирчиқ қурилишида ва Самарқандда бўлди, хотин-қиз ёшларнинг биринчи республика съездида иштирок этди, колхозчилар ҳаёти билан танишди.

Юлиус Фучикнинг Совет Иттифоқига, жумладан, Совет Ўрта Осиёсига бағишланган асарлари ёзувчи адабий меросининг салмоқли ва энг қизиқарли қисмини ташкил этади. Унинг Ўрта Осиёга бағишланган бадиий пишиқ, сиёсий ўткир, мазмунан чуқур очерклари ўша даврдаги буржуа Чехословакияси меҳнаткашларини зулм ва эксплуатацияга қарши курашга отлантирувчи, озод ҳаётга чақирувчи жарчи ролини ўйнади.

1938 йилда Чехословакия қонхўр Гитлернинг пошнаси тагида қолди. Коммунистлар, барча прогрессив кучлар қувғин ва қирғинга учради. 1941 йил февраль ойида Чехословакия компартиясининг яширин иш олиб бораётган Марказий Комитети қамоққа олинди. Шунда Ю. Фучик, Гонзо Зико, Ян Вискочил иккинчи Марказий Комитет тузиб, подпольеда «Руде право» газетасини чақаришни давом эттирдилар.

Ю. Фучик иккинчи жаҳон уруши йилларида фашизмга қаршилик кўрсатувчи умумчехословак ҳаракатининг раҳбари — Компартия органи «Руде право»нинг редактори сифатида халқни курашга сафарбар қилишда, унинг маънавий руҳини кўтаришда талантли ташкилотчи, сиёсий раҳбар ва қаламини душман кўксига қадалган найзага айлантирган жанговар журналист эканлигини кўрсатди.

Ю. Фучик ва унинг коммунист дўстлари халқ душмани Сланский шайкасининг аъзоси Б. Райциннинг хоинлиги натижасида 1942 йил апрель ойида қамоққа олиндилар. Фучик манфур гестапо исканжасида беҳад азобларга қаҳрамонларча бардош бериб, зўр умид билан коммунизм ва озодлик учун, сиёсий тенглик ва тинчлик учун курашишдан, қўшиқ айтишдан тўхтамади.

Ю. Фучик ҳар нафас ўлим хавф солиб турган қоронғи турмада мустаҳкам иродали ватанпарвар одамларни шарафлаб, қўрқоқлар ва сотқинларни лаънатлаб, «Қатл олдидаги сўз» номли курашга даъват этувчи оптимистик асарини ёзди. Енгилмас, матонатли коммунист образини улуғловчи бу асар дунёдаги миллионлаб китобхонлар қалбини титратди.

Совет кишилари замондошимиз Фучик номини зўр ҳурмат билан эсга оладилар. Чунки у мамлакатимизнинг содиқ дўсти эди. Чехословакия Совет Социалистик Республикаси билан Совет Иттифоқининг ҳозиргидек мустаҳкам дўстлигини умри бўйи орзу қилган эди. Унинг СССРга бўлган муҳаббатини ифодалаш учун фашист суди раисининг саволига берган жавоби жуда характерлидир: «Ҳа, мен Совет Иттифоқига ёрдам бердим, Қизил Армияга ёрдамлашдим. Қирқ йиллик ҳаётимда қилган ишимнинг энг яхшиси ҳам мана шудир!»

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Чимён тоғларининг ҳусну-жамоли
Қишда ҳам ёз мисли фусункору, соз.
Ям-яшил арчалар баҳор нашъасини
Дилларга уфурар айлаб сарафроз.
Табиат кўркига бериб зеб, оро
Оқ чойшаб сингари тўшалган зар қор.
Ёш диллар баҳр олиб қорли тоғ аро
Чанғи учишликнинг ажиб гашти бор.

О. С. Охотников фотоэтюдлари.

КЕЛИНГ, МУЛОҲАЗА ҚИЛИШАЙЛИК

УМРНИНГ ЗАВОЛИ

Ҳаким ЗОҲИДИЙ,
медицина фанлари доктори.

Музаффар ота бир корхонада роса 30 йил хизмат қилиб пенсияга чиқди. Шу давр ичида унинг бутун фикр ва хаёли ишда бўлди, бирорта идорага бормади, заводга ораси яқин бўлгани учун пиёда қатнади. Ҳатто магазинларга ҳам кам кирарди.

У 65 ёшда бўлса ҳам, кўринишдан нариси билан эллик ёшлик кўринарди. Айниқса завод коллективининг, шогирдларининг хурсандлик билан пенсияга кузатаётиб айтган иссиқ сўзлари билдирган миннатдорчиликлари ва яхши тилаклари отани яна ҳам ёшартириб юборганга ўхшарди.

Отанинг пенсияга чиққанига атиги беш кун бўлди, лекин ишлашга ўргангани учун, у ўзини ҳеч ерга сиғдиролмас, керак нарсасини йўқотган одамдай алланглар, у-буга уриниб кўрар эди. Ниҳоят, у шаҳарнинг четида турадиган қизини ва дўмбоқ набираларини кўриб келмоқчи бўлди, ясаниб кўчага чиқди.

Ҳаво очиқ. Ёқимли шабада эсмоқда. У набиралари олдига қуруқ боришни эп кўрмадида, бирорта ўйинчоқ олиш учун магазинга кирди. Сотувчи қиз ўзига таниш бир аёл билан ҳиринглаб сўзлашмоқда эди. Музаффар ота ёқимсиз кўзини юмадиган бир қўғирчоқни танлаб, сотувчи қизга мурожаат қилди:

— Нархи қанча, оппоқ қизим?

Сотувчи қиз мурожаатни эшитмагандай бепарво тураберди. Музаффар ота саволини яна қайтарди. Қиз ҳамон ҳирингларди. Отанинг ғаши келди:

— Қизим, мен сизга мурожаат қилаётибман! Битта сўз билан молнинг нархини айтиш шунчалик қийинми?

«Ўлганнинг устига чиқиб тепкан» қабилида, қиз тўғри жавоб бериш ўрнига:

— Кўриб турибсиз-ку, мен бандман!— деди.

Бундай терс жавобдан отанинг асаби бузилди. Магазиндан мол олмай, қуп-қуруқ чиқиб кетди.

У худди шу бугун пенсия дафтарчасини олиши кераклигини эслаб, район социал таъминот бўлимига кириб ўтди. Ота ўз маҳалласининг номи ёзилган дарча олдига келганда соат роса бир бўлди. Танаффус пайтида келганини пайқаб дарчани тақиллатмади. Лекин у келиши билан дарча дарров очилиб, ёшроқ жувон:

— Келинг ота, хизмат,— деди хушмуомалалик билан.

— Қизим, бемалол, танаффусингизни қилаберинг, мен кутиб турарман,— деди ота бемалол жавоб қайтариб, хижолат тортиб.

— Майли отажон, айтақолинг, бир-икки минут ортиқ ишласак ҳечнима бўлмайди.

— Мен фақат дафтарчамни олмоқчи эдим...

— Хўп бўлади. Фамилиянгиз?..

Музаффар ота ташқарига чиққанида боягн кўнгил хижиллигидан асар ҳам қолмаганди. Ота шу хурсандчилик билан яна йўлига, невараларн олдига ошиқди.

У чиққан автобуснинг олдироғида ўрин бўш эди. Чиқаётган кишиларга жой бўшатай деб олдинга ўтди. Шу пайт орқадан айтилган бир сўз дилини вайрон қилди:

— Кўзни шамғалат қилиб билет олмай секингина олдинга ўтиб кетаяпсиз-а!— деб қолди кондуктор аёл.

— Мен билетсиз кетмоқчимасман синглим, фақат...

— Гапни кўпайтирманг, пулни чўзинг!— аввалгидан ҳам қўполроқ гапирди кондуктор.

Музаффар ота одамлар ўртасида қизарди, пешонасини тер қоплади, лекин бутун асабларини силкитиб юборган ғазаб ва томоғини бўғган хунобликдан сўзлай олмади, оёқлари қалтираб, гавдаси оғирлик қилди. Автобусга чиқиш олдидан тайёрлаб, қўлида ушлаб турган чақани одамлар орқали кондукторга узатди-да, билетини ҳам кутиб турмасдан, автобусдан тушиб қолди.

Унинг кайфи яна бузилди, шу аснода набираларини кўриш фикридан ҳам қайтди. Ҳозир унинг хаёлини бир амаллаб уйга етиб олиш ташвиши банд қилган эди. Шу пайт бўш келиб қолган таксига чиқиб олди-да уйига қайтиб келди. Унинг қути ўчган, бетобга ўхшар эди. Бўлган воқеани рафиқасига ётиғи билан айтди, қўпол муомала қилувчилардан койинди.

— Ҳа, отаси, афсуским, тўғри ва ширин сўз турганда дағал гап айтадиганлар ҳам бор. Улар хунук муомалалари билан кишиларни қаттиқ ранжитганликларини билишмайди. Кўп куйинманг, ҳозир доктор чақиртирдик, келади. Музаффар отанинг рафиқаси ачиниб гапирарди.

* * *

Хўш, умрида тумовдан бошқа касалга йўлиқмаган, қали бақувват Музаффар ота нега тўсатдан шундай аҳволга тушиб қолди?

Қўпол муомала, кишининг шахсига тегадиган сўзлар, яхшилаб текширмасдан туриб бировни айблаш,— буларнинг ҳаммаси кишининг асабига ёмон таъсир қилади. Айниқса юракнинг ишига путур етказади. Бундай вақтларда организмдаги, айниқса мия билан юракдаги нервлар ларзага келиб, томирларни сиқади, юрак қисади. Натижада шу аъзоларга қон (озиқ) кам келади. Киши қаттиқ ғазабланганда ранги оқариб, бош айланиши ёки юрак санчиши шундан келиб чиқади. Қўпол муомалаларни эшитавериш ва аччиғланавериш орқасида юрак инфарктига дучор бўлиши ҳам мумкин. Агар одамнинг нерв системаси аввалидан бузилган ёки бўшашган бўлса, уни ҳалокатга учратиши ҳам ҳеч гап эмас.

Одамнинг руҳий холатини ташқи муҳитнинг баъзи бир салбий таъсирларидан ҳимоя қилиш ва мумкин қадар тинчлик, осойишталик сақлаган ҳолда ишлаш, сўзлашиш соғлик учун ғоят катта аҳамиятга эга. Академик И. П. Павлов ўзининг жуда кўп илмий текшириш тажрибалари асосида ташқи муҳитдан келувчи ҳарбир таассуротнинг, айниқса ёмон таассуротнинг бош мия пўстлоғи орқали организмдаги ҳамма аъзоларга таъсир кўрсатишини исботлаб берди. Турли руҳий кечирмаларнинг юракка ёмон таъсир кўрсатиб, гипертония касалига қадар олиб боргани ҳақида медицина далиллари кўп. Шу касалликнинг (гипертониянинг) мутахассиси Г. Ф. Ланг бундай деди: «Гипертония касалини вужудга келтирувчи фактор руҳий шароитнинг ҳаддан ташқари сиқилиши ва руҳий жароҳланишидир».

Киши ўзи кутмаган бир вақтда бошқалардан қўпол сўз эшитса, дағаллик билан ранжитилса, ўзининг яхши муомаласи эвазига ёмон, юракка ботадиган муомала кўрса, бундай баданни силкитиб юборувчи таъсиротлар унинг нерв системасини ишдан чиқаради, касалликка олиб боради.

Давримизнинг Улуғ ҳужжати — партиямиз Программаси халқларни бир-бирлари билан дўст, биродор ва ўртоқ бўлишга чақиради. Қўпол ва дағал муомала, ғийбат, писқи-фасод, муғомбирлик, бўҳтон, чақимчилик, кўролмаслик, кесатиш, ёмон қилиқ бизларга, коммунизм қурувчиларга бутунлай бегона бўлиши лозим. Ана шу соғлиқ душманларини ҳаётимиздан ситиб чиқарайлик, мулойим, хушмуомала, ҳақиқатгўй, очиқ сўзли, ёқимтой бўлайлик.

Келинглар дўстлар, шундай қилайлик!

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИДА

ИШЧИ-ДЕҲҚОН МУХБИРЛАРИ ЎҚИШИ

Ишчи-деҳқон мухбирлари партиянинг коммунизм қурилишидаги актив ёрдамчиларидир. Улар ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида, саноатда ва қишлоқ хўжалигида барча янгиликлар, прогрессив усулларни қўллаб-қувватлаб чиқмоқдалар. Бюрократлар, порахўрлар, текинхўрлар ва халқ мулкига тажовуз қилувчиларни дадиллик билан очмоқдалар.

Республика ва область газеталари, журналистлар союзи ишчи-деҳқон мухбирларининг ижодий ўсишига қандай ёрдам бераётганлиги ҳақида Ўзбекистон журналистлар союзининг ишчи-деҳқон мухбирлари ва қуйи матбуот ходимлари билан ишлаш ижодий комиссиясининг навбатдаги йиғилишида катта суҳбат бўлди.

Андижон ишчи-деҳқон мухбирлар университети учинчи йил ишламоқда. Ўтган йили университетни биринчи битириб чиққан 30 ишчи-деҳқон мухбирга гувоҳнома берилди. Ҳозир бу ерда 186 киши ўқимоқда. Тингловчилар орасида агрономлар, экономистлар, қурувчилар, ишчи ва инженер-техник ходимлар, колхозчилар, ўқитувчилар, медицина ходимлари, студентлар бор.

Андижон ишчи-деҳқон мухбирлари университетининг фаолияти ҳақида шу университет ректори, «Андижанская правда» область газетасининг бўлим мудири Е. Нородецкая доклад қилди.

Комиссия, шунингдек, Самарқанд шаҳар халқ маданият университети журналистика факультетининг декани Б. Пушкаревнинг ахборотини ҳам тинглади.

Докладлар муҳокамасида Тошкент ишчи-мухбирлар университетининг ректори И. Сулаймонов, «Ташкентская правда» газетаси хатлар бўлимининг мудири Е. Михельсон, «Ташсельмаш» заводида чиқадиган кўптиражли газетанинг редактори Г. Демидов ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар.

Йиғилишда қатнашган СССР Журналистлар союзи ишчи-деҳқон мухбирлари билан ишлаш Бутуниттифоқ комиссиясининг аъзоси А. Степанов Бутуниттифоқ комиссиясининг ўтган йилги фаолияти ва 1963 йилга мўлжалланган тадбирлари ҳақида гапирди.

Ўзаро фикр алмашув натижасида Ўзбекистон журналистлар союзи комиссияси ишчи ва деҳқон мухбирларининг ўқишини янада яхшилашга қаратилган бир қатор амалий тадбирларни белгилаб олди.

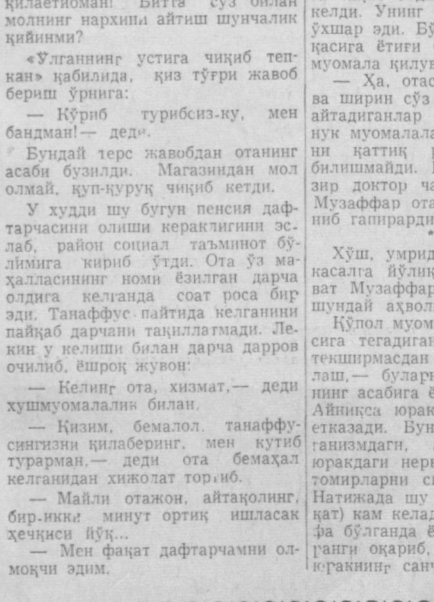

Тошкент Давлат циркида янги программада томошалар кўрсатила бошланди. Цирк ишқибозлари РСФСРда хизмат кўрсатган артист Иван Рубаннинг ёввойи ҳайвонлар аттракционини зўр қизиқиш билан қарши олдилар. Суратда: цирк аренасида.

А. Абалян фотоси.

УРУШ ЁДГОРЛИКЛАРИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

СССР Мудофаа министрлигининг Артиллерия тарихий музейи кўчма виставкаси Тошкентга келди. Округ офицерлар уйи биносида очилган бу виставка экспонатлари Тошкент жамоатчилигида зўр қизиқиш уйғотди.

XVIII асрнинг ўрталарида вужудга келтирилган Артиллерия тарихий музейи дунёдаги ҳарбий музейлар ичида энг йирикларидан ҳисобланади. Икки аср давомида музей Ватанимизда ишлаб чиқарилган қуроллар, жанговар байроқлар, уруш картиналари, скульптуралар, фотографиялар, тарихий архив ва мамлакатимиз халқларининг қаҳрамонона курашлари ҳақида ҳикоя қилувчи бошқа ҳужжатлар коллекцияси билан жуда бойиди.

Бу тарихий ёдгорликлар билан кенг меҳнаткашлар оммаси ва совет жангчиларини яхшироқ таништириш мақсадида музей ўз фондидан мунтазам равишда кўчма виставкалар ташкил қилиб туради.

Ленинграддан Ўзбекистон пойтахтига олиб келинган 300 га яқин экспонат рус ва совет Армиясининг жуда кўп четэл босқинчиларига қарши курашда кўрсатган қаҳрамонликлари ҳақида ҳикоя қилади. Биринчи бўлимда томошабинлар Куликов жангида, Шимолий уруш, Бородино майдонидаги жангларда бизнинг ота-боболаримиз душманларни тор-мор келтирган қуроллар билан танишадилар.

Виставканинг асосий бўлими Совет қуролли кучларининг уруш ёдгорликларига бағишланган. Бу ерга келувчилар Қизил Армияни вужудга келтиришга бағишланган стендлар олдида тўхтамай иложи йўқ. Виставкада Қизил Армия тузиш ҳақида халқ комиссарлар Советининг Ленин имзо чеккан декрети намойиш қилинмоқда. Витриналарга Октябрь қуролли қўзғолони ва гражданлар уруши давридаги қуроллар жойлаштирилган.

Ҳужжатли фотосуратлар Ўрта Осиё республикаларида Совет ҳокимияти учун олиб борилган кураш ҳақида ҳикоя қилади.

Улуғ Ватан урушига оид стендлар ҳаммани чуқур ҳаяжонга солади. Бу бўлимда Қаҳрамонларнинг шахсий қуроллари, артиллерия тўпларининг моделлари, фронт ҳужжатлари қўйилган.

Улуғ Ватан уруши йилларида халқимизнинг шонли тарихига янги ажойиб саҳифалар ёзган Туркистон қўшинлари содиқлик ва мардлик, юксак жанговар активлик ва маҳорат кўрсатдилар.

Ватанимиз пойтахти учун бўлган жангда қатнашган ўзбекистонликлар орасида ҳаммага намуна кўрсатган разведкачи Шариф Пўлатов ва алоқачи Ҳасан Турсуновни ёддан чиқариб бўладими? Улар душманнинг 9 та танк ва 4 та автомашинасини яксон қилдилар. Комсомол аъзоси Зебохон Ғаниева Москва театр институтидаги ўқишини ташлаб, халқ ватанпарварлари сафида фронтга жўнайди. Жасоратли ёш қиз 28 фашистни қириб, Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган.

Виставкада Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ходи Кенжаевга бағишланган варақа ҳам бор. Коммунист Кенжаев танкка қарши тўпга бошчилик қиларди. Унинг расчети 6 миллат жангчиларидан иборат бўлган. Уларнинг ҳаммаси ягона жанговар оилани ташкил қиларди. 1943 йил 7 июлда Курск дугасидаги жангда Кенжаев расчети душманнинг тўрт танкини яксон қилди, тўп ишдан чиққан вақтда эса Кенжаев танкка қарши қурол билан бешинчисини ҳам тор-мор келтирди. Уч марта ярадор бўлган қаҳрамон урушнинг охиригача сафда қолди.

Гвардия полковниги Ботир Бобоевнинг жанговар фаолияти ҳам томошабинларда катта қизиқиш туғдиради.

Немис-фашист босқинчиларини тор-мор келтиришда совет партизанлари ва фронт орқасидаги меҳнаткашлар катта ҳисса қўшдилар. Виставка витриналаридан бирига қўйилган юбилей минаси ҳам бу ерга келувчиларда чуқур таассурот қолдиради. Бу мина Тошкент шаҳридаги заводда тайёрланган. Унинг номери — 11500000. Кичкинагина завод уруш йилларида шунча мина тайёрлаб берган.

Г. ВЛАДИМИРОВ,
В. СМИРНОВ,
СССР Мудофаа министрлиги Артиллерия тарихий музейи илмий ходимлари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/II да **Травиата**, 24/II да кундуз **Этик кийган мушук**, кечқурун **Кулган киши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/II да **Мирзо Улуғбек**, 24/II да кундуз **Фурқат**, кечқурун **Олов.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/II да **Кимга тўй, кимга аза**, 24/II да **Инки билагузук.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Иван Рубан** қўл остида **«Йиртқич ҳайвонлар аттракциони»** ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист **В. Оскал-Оол** раҳбарлигида **Тува артистлари группасининг гастроли.** Якшанба куни уч марта томоша кўрсатилади: кундуз 12, 3 ва кеч 7 яримда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
25 февралда

КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: СССР халқ артистлари **Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Саодат Қобилова, Галия Измайлова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев**, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар **Жамол Низомхўжаев, Михаил Давидов, Гулнора Маваева, Клара Юсупова**, опера солисти **Эргаш Йўлдошевлар** қатнашади.

Халқ чолғу асбоблари ансамбли жўр бўлади.

Кино

Яширин арсенал — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, 11-45, кундуз 3-15 минут, кеч 5 ва 10 да).

Александр Пархоменко — «ВАТАН» (кундуз соат 1 ярим, кеч 6-45 минут ва 8 яримда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Душман гирдоби (эрталаб соат 10), **Оклахома** (кундуз соат 12, 2 ярим ва кеч 7 да), **Шубҳа остида** (кеч соат 5 ва 10 да) — «МИР».

Пўртана (кундуз соат 5 да), **Рим туни** (кундуз ва кечқурун) — НАВОИЙ номли.

Бўш рейс — «ИСКРА» (кеч соат 7-15, 8 ва 8-40 минутда), «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бу — фақат ҳазил эди — «ИСКРА» (кеч соат 6-45 минутгача ва кеч 9 дан), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 4, кеч 6, 8 ва 10 да).

„ТАШЛИМВОДТОРГ"

мороженое ва совуқ ичимлик сотувчиларини тайёрлайдиган

1 ОЙЛИК КУРСГА

ва савдо автоматларига қараб турувчи механиклар тайёрлайдиган

3 ОЙЛИК КУРСГА

камида 7-синф ҳажмида маълумоти бўлган ва Тошкентда яшаб турган кишилардан

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш 1 мартдан бошланади.

Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 39-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06719. ИНДЕКС 64695 А.— 1536.